

BONUM PUBLICUM

6 „MI VAGYUNK A KOCSIKEREKEK”
– INTERJÚ LEZSÁK SÁNDORRAL

47 HACKATHON: ÍGY LÁTJÁK A JÖVŐ
EGYETEMÉT A HALLGATÓK

53 30 ÉVE BORULT
LÁNGBA ROMÁNIA

JUBILEUMÁT ÜNNEPLI A ROBOHADVISELÉS KONFERENCIA

A robottechnológia biztonsági és fejlesztési kérdései, valamint a kibervédelem egyre növekvő szerepe is terítékre került a Robothadviseelés 2019 konferencián, amelynek 20 éves jubileumát a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon tartották. Az előadók egyebek mellett a mesterséges intelligencia térhódításáról, az ember nélküli katonai alkalmazásokról és konkrét technikai fejlesztésekről is beszéltek. Kovács László dandártábornok, a Magyar Honvédség Parancsnokságának kibervédelmi haderőnemi szemléltetője a konferencia hozzáadott értékének nevezte, hogy a jövőbe, a „holnaputánba” mutat, előadásai ma már tudományos cikkek hivatkozási alapjai. Az NKE professzora szűkebb kutatási területéről azt mondta, hogy a kibervédelem mindennapjaink része, a kiberbiztonsági szakemberek pedig a „frontvonalban vannak”.

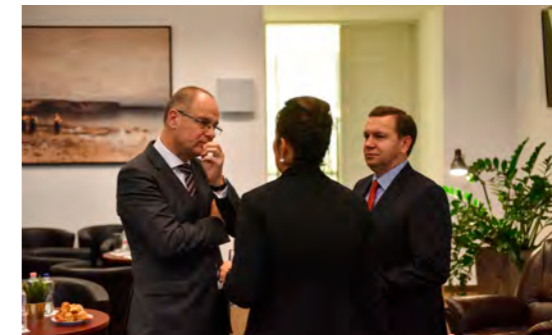
KOMPLEX FELADATOK ELŐTT A JÖVŐ KÖNYVTÁRAI

Az NKE vezetése elkötelezett a könyvtár mellett, amely az intézmény „szíve”, „agya”, vagyis egyik legfontosabb szervezeti egysége – hangzott el a *Könyvtár mint híd a tudomány és a kutatás között* című konferencián a Ludovika Főépületben. Padányi József vezérőrnagy megnyitójában arról beszélt: az idei évre könyvtári beszerzésekre 120 millió forintot terveztek elkölteni, emellett jelentős informatikai fejlesztések is voltak az intézményben. Ennek egyik eredménye a korszerű digitalizáló eszközök beszerzése, amelyeknek köszönhetően hamarosan elkészül a modern magyar közigazgatás úttörője, Magyary Zoltán hagyatékának kereshető módon történő feldolgozása, amelyből kb. 500 dokumentum digitalizálása van még hátra. A tudományos rektorhelyettes szerint szintén nagy eredmény, hogy Baján hozzáláthattak a VITUKI könyvtár digitalizálásához, amely rendkívül sok munkával jár, hiszen mintegy 150 ezer dokumentumot kell felvinni a különféle adathordozókra.

TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓKKAL A HAZA SZOLGÁLATÁBAN

Idén száznál is több előadó mutatta be az állam és a köz szolgálatával összefüggő tudományos kutatási eredményét az NKE Doktorandusz Önkormányzat szervezésében megvalósuló Haza Szolgálatában Konferencián. A Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat részeként megrendezett eseményen a doktoranduszok és a graduális képzésben részt vevő hallgatók magyar, valamint angol nyelven ismertették eredményeiket. Az előző évekhez képest idén nőtt a jelentkezők száma, mind a nemzetközi, mind a graduális képzésben részt vevő hallgatók vonatkozásában.

PROFESSZOROK EGYMÁS KÖZÖTT

Navracsics Tibor volt uniós biztos, az NKE díszpolgára és címzetes egyetemi tanára, valamint Szöllősi-Nagy András, az NKE egyetemi magántanára, az UNESCO-IHP Kormányközi Tanácsának elnökhelyettese voltak a meghívott vendégek az egyetem professzori klubjának novemberi és decemberi rendezvényein. Navracsics Tiborral Európa jövőjéről tartottak beszélgetést a résztvevők, míg Szöllősi-Nagy András bolygónk és az emberiség jövőjéről beszélt. A Professzori Klub tagjai az NKE egyetemi tanárai, magán- és címzetes egyetemi tanárai, professzor emeritusai, díszdoktorai, honoris causa címűt viselő doktori, állandó meghívottként pedig az NKE RT tagjai. A klub szakmai kompetenciájával, tagjainak tudományos beágyazottságával és tapasztalataival segítheti az NKE vezetését az intézmény fejlesztésére, az egyetemi tudományos és oktatási teljesítmények értékelésére vonatkozó álláspontjának kialakításában.

ÚJ KIHÍVÁSOK ELŐTT A KATONAI LOGISZTIKA

Hamarosan megérkeznek a Magyar Honvédséghez a Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderő-fejlesztési Program keretében rendelt új technikai eszközök, amelyek merőben új szemléletet követelnek a katonai logisztika területén dolgozó szakemberektől. Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán rendezett konferencián az is elhangzott: az új technika megfelelő infrastruktúrát és jól képzett, idegen nyelvet beszélő szakembereket igényel, az utánpótlásban nagy szerepe van az egyetemnek. Pohl Árpád dandártábornok, a HHK dékánja megnyitójában arról beszélt, hogy a szakma új kihívások elé néz, a konferencia feladata, hogy megkezdjék és folytassák a közös gondolkodást.

ÖSZTÖNDÍJ AZ EGYETEM KIVÁLÓ HALLGATÓINAK

A Nemzeti Közszerződési Egyetem 21 hallgatója részesült a 2019/2020-as tanévre nemzeti felsőoktatási ösztöndíjban. A kimagasló teljesítményt nyújtó hallgatók az ösztöndíj odaítéléséről szóló oklevelet a Rektori Tanács ülésén vehették át Koltay Andrásától, az intézmény rektorától. Az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karról tizennégyen, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karról öten, a Rendészettudományi Kar Katasztrófavédelmi Intézetéből pedig ketten részesültek az ösztöndíjban, amely egy tanévre szól, havi összege pedig fejenként 40 ezer forint. Az értékelési szempontok között olyanok szerepelnek, mint például a tanulmányi eredmény, a kutatási tevékenység, az OTDK-n való részvétel vagy a szakkollégiumi munka.

LENDÜLETBEN AZ NKE ÉS AZ ORSZÁGGYŰLÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Új alapokra helyezi együttműködését a Nemzeti Közzolgálati Egyetem és az Országgyűlés Hivatala. Az erről szóló megállapodást a Parlament könyvtárának első igazgatójáról nemrég elnevezett helyszínen, a Nagy Miklós teremben írta alá Koltay András rektor és Such György főigazgató. A szerződés megteremti a keretet, amelynek köszönhetően az egyetem hallgatói, doktoranduszai és kutatói tapasztalatokat szerezhetnek a parlamenti jogban, gyakorlatokon, ösztöndíjprogramokban vehetnek részt, és széles körben használhatják az első számú közhivatali könyvtárát. Koltay András rektor az aláírás alkalmából kiemelte: az NKE tantervi reformja keretében szeretnék elérni, hogy a hallgatók egyetemi éveik alatt legalább egyszer, kihelyezett óra keretében ellátogassanak az Országgyűlés épületébe, a Ház könyvtára pedig kis túlzással az egyetem „házikönyvtárává” váljon.

KIEMELKEDŐ SIKER A NEMZETI KIBERVERSENYEN

Rangos helyezéseket értek el a Nemzeti Közzolgálati Egyetem hallgatói a Nemzeti Kiberversenyen. A november 19–20-i verseny elődöntőjébe tíz csapat jutott tovább, amelyek közül hat a Nemzeti Közzolgálati Egyetem hallgatóiból állt össze. Az 1. helyezést a Team NUPS csapata (Szakos Judit, Kiss Adrienn, Ináncsi Mátyás, Katona Gergő), a 2. helyezést az Easter Bunnies csapata (Lendvai Tünde, Lőrincz Virág, Spiesz Bianka, Jáger Áron), a 3. helyezést pedig a CyberKnights csapata (Harakály Fruzsina, Kovács Kinga Virág, Ruszkovics Patrik, Bokodi László) nyerte. A legjobb csapatmunka különdíját az Easter Bunnies szerezte meg, míg a legjobb döntéshozatali dokumentum elkészítéséért a CyberKnights csapatát, a legjobb szóbeli prezentációért pedig a Team NUPS csapatát jutalmazták. Az első helyezett csapat 2020 áprilisában képviselheti az egyetemet az Atlanti Tanács által megrendezett Cyber 912 versenyen.

KÖZÖS KIHÍVÁSOK A NAV KONFERENCIÁJÁN

„A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által alkalmazott digitális megoldások, innovatív eszközök, amelyek a magánszemélyeket a vállalkozásaik adókötelezettségei teljesítésében segítik, nemcsak a magyar, hanem az uniós igazgatásban is élenjárónak tekinthetők” – fogalmazott Tamásné Czinege Csilla helyettes államtitkár a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen tartott kétnapos nemzetközi konferencián. „Az NKE Vám- és Pénzügyőri Tanszéke tudományos és nemzetközi téren is jelentős eredményeket mondhat magáénak” – fogalmazott köszöntőjében Kovács Gábor r. dandártábornok. Az intézmény oktatási rektorhelyettese kiemelte, hogy a tanszék munkatársai folyamatos kutatómunkát végeznek, és számos alkalommal képviselték egyetemünket nemzetközi szinten is. A tanszék koordinálásával működik az a négyéves alapképzési szak, amely uniós szempontból is kompatibilis képzést biztosít a hallgatóknak.

LECSAPOTT A PLÜSS KOMMANDÓ A LUDOVIKA CAMPUSON

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem négy karának több mint 100 hallgatója, valamint az intézmény számos munkatársa ajánlott fel plüssállatokat a Plüss Kommandót szervező Alapítvány az Alapítványokért szervezetnek, hogy ezzel is támogassák a koraszülött gyerekeket. Az Oktatási Épület melletti Campus téren a szervezők katonai indulót és táncot is bemutatottak. A Plüss Kommandó egy olyan országos jótékonyági rendezvénysorozat, amelynek keretében adományokat gyűjtenek különböző szervezeteknek. Legújabb akciójukban koraszülöttsztyókra szeretnénk inkubátorvezérlőket, fénytakarókat vásárolni, pocakfészkeket, textil plüss ölelő kezeket gyártani. Ehhez várták az NKE egyetemi polgárainak plüssjáték-felajánlásait is.

MÉLTÓAN A SPORTOS EGYETEMHEZ

Második helyezést ért el a Nemzeti Közzolgálati Egyetem a Magyar Egyetemi - Főiskolai Országos Bajnokság intézményi pontversenyében. A díj az NKE-s hallgatók kiemelkedő teljesítményének köszönhető. Az eredményért járó trófeát Szarka Gábor campus főigazgató vette át az egyetem nevében Kiss Ádámtól, a MEFS elnökétől. Az idei évben egyéni elismerésben részesült az NKE hallgatója, Szakonyi Dániel is, aki a nyári Universiade vízilabdacsapatának tagjaként bronzérmert szerzett.

„Mi vagyunk a kocsikerekek”

A rendszerváltás egyik meghatározó szereplőjeként a mai napig aktívan politizál Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke. A nemrég magas állami kitüntetésben részesült József Attila-díjas magyar költő a közelmúltban a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tartott előadást az MDF megalakulásáról. Ennek apropóján kérdeztük a rendszerváltásról, a lakiteleki népfőiskolai mozgalomról, a hungarikumok jelentőségéről és az NKE jövőjéről.

Szájer József és Lezsák Sándor kapták idén a Petőfi-díjat

● **A közelmúltban vehette át a miniszterelnöktől a Magyar Érdemrend nagykeresztje polgári tagozat kitüntetését. Orbán Viktor a magyar nemzeti kultúra szószólójának nevezte Önt. Milyen érzésekkel fogadta az elismerést?**

A kitüntetés átvételekor azt éreztem, hogy ez az elismerés sokunknak szól, akikkel az új Puskás Stadion is meg lehetne tölteni. Mindaz, ami velem, velünk, körülöttünk történt, az csapatmunka volt és marad, amelyben a sors hozta úgy, hogy olykor karmester lehetek egy 21. századi nemzeti zenekarban, és úgy kell megszólaltatni a hangszereket, hogy abban hamis hang ne legyen.

● **A miniszterelnök méltatása szerint Ön azon dolgozik, hogy visszaadja a magyarság önbecsülését az egész Kárpát-medencében, mert enélkül nincs jövő. Hogyan állunk ténylegesen az önbecsülés terén, és mivel lehet ezt az elvesztett önbecsülést visszaszerezni? Miniszterelnök úr azzal a megállapítással folytatta, hogy „a nemzet önbecsülése pedig az egyes emberek önbecsüléséből adódik”. A mi dolgunk annyi, hogy a magyarok következő nemzedékeiben is elültessük az érzést, hogy magyarnak lenni a legnagyobb dolog, ami történhet az emberrel, aki alapvetően közösségi lény. Ember nélkül semmi nem lehetséges, közösség nélkül pedig semmi nem tartós. Leginkább egy közösségen belül tevékenykedő embernek lehet megteremteni az önbecsülését az adott közösség munkájának elismerése révén. Lehet ez egy település honismereti közössége; egy író-olvasó találkozókat rendező olvasóköri, vagy éppen néptáncsoport. Lehet egy vallási felekezet közössége, vagy annak egy jótékonyssággal vagy kultúrával foglalkozó része; egy polgár- vagy önkéntestűzoltó-egyesület, egy sportklub,**

egy természetjáró egyesület. A Lakiteleki Népfőiskola programjaiból kitűnik az önbecsülésünket erősítő csoportok tevékenységének a segítése, és a Lakiteleken helyet kapott Nemzeti Művelődési Intézetnek is fontos feladata a közösségi erőterek létrehozása és megtartása. Az önbecsülést az egyéni és a közösségi sikerélmény erősíti, ehhez alkalmas helyzeteket kell teremteni.

● **Hogyan tud mindehhez hozzájárulni a hungarikummozgalom, amelynek Ön is aktív szereplője?**

Véleményem szerint nincs szerepkör nélküli település, mindegyikkel keletkezett, van értéke, értékes személyisége, közössége. Ezeket az értékeket feltárni és mozgósítani kötelességünk. A hungarikummozgalom a magyarság értékeinek a felkutatását és nyilvántartását tekinti feladatának, és ez a mozgalom minden részt vevő települést és lakóját önbizalommal tölti el. A Hungarikum Bizottság a helyi értéktárakban nyilvántartott természeti kincsek, építészeti és művészeti alkotások, termékek és szolgáltatások közül a kiemelkedőket a területi, megyei, majd az országos értéktárakban tartja nyilván. A nemzetközileg is ismert értékek a „hungarikum” rangot nyerik el. A hungarikum olyan kiemelt érték, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével, minőségével a nemzet csúcsteljesítménye, amelyet külföldön és belföldön egyaránt a magyarság kiemelt értékeként tartanak számon. A Hungarikum Bizottság nyolcszáz magyarországi településen segítette a helyi értéktárak létrejöttét. Mindaddig hetvenegy érték nyert el „hungarikum” rangot, mint például a herendi porcelán, a halasi csipke, a tokaji aszú vagy a gyulai kolbász.

● **Ön a 80-as évek közepétől a magyar ellenzéki mozgalom egyik szimbolikus alakja volt, és sokan a lakiteleki találkozótól számítják a rendszerváltást. Az elmúlt több mint három évtized mennyire igazolta vagy váltotta valóra azokat a reményeket, amelyek akkoriban a résztvevőkben megfogalmazódtak?**

Ennyire voltunk képesek, ez történelmi léptékben nem sok, de nem is kevés. A rendszerváltató történelmi pillanat számomra az volt, amikor 2011 áprilisában kétharmados többséggel elfogadtuk Magyarország Alaptörvényét, az új alkotmányt. Számomra is az Alaptörvény a nemzeti program, s ennek meghatározó nyomeleme jelen van az 1987-es lakiteleki találkozó nyilatkozatában.

● **Hogyan lett a lakiteleki találkozóból MDF, és Ön milyen szerepet játszott az alapítók úgynevezett politikai aranycsapatában? Az 1987. évi lakiteleki találkozót több azonos célú rendezvény előzte meg. 1979 májusában több író-társammal Lakiteleken megszervezték a „korszerű nemzeti önismeret” témakörében a Fiala Írók Találkozóját, amelyen több mint száz fiatal író mellett Illyés Gyula is felszólalt. Az MDF gyökerei erre a találkozóra is visszavezethetők. Minket neveztek a „búvó patak nemzedékének”. 1985-ben Monoron találkoztak az ellenzéki értelmiségiek, de ekkor már tapinthatók voltak a globalista-kozmodopolita világnézet és a népi, nemzeti, történelmi hagyományt, nemzeti érdeket képviselők közötti válaszvonalak. 1987 nyarán a budapesti értelmiség**

Csengey Dénes beszél a Magyar Demokrata Fórum II. országos gyűlésén. Mellette Csurka István, Lezsák Sándor és Für Lajos elnökségi tagok

egy része programot hirdetett egy szocialista korszakon túllépő Magyarország felépítése irányába, de mivel ebből a programból a vidéki Magyarország elvárásai kimaradtak, szeptemberben szinte szükségszerűen színre lépett a Magyar Demokrata Fórum nevet választó értelmiségi tömörülés. A találkozónak 1987. szeptember 27-én Lakiteleken, a családi házunk kertjében felállított sátor adott otthont. Ezt követően több mint száznyolcvan fogadtunk el egy nyilatkozatot, amelynek értelmében mozgalommá, majd párttá szerveztük az MDF-et. Tízezrek csatlakoztak hozzánk, de közben tízezrek hidegültek el, maradtak látszólag közömbösek. Tudja, ez idő tájt éreztem igazán annak az ókori mondásnak

az igazát: „Azon bölcs embereknek, akik kivonják magukat a politikából, a közéletből, azoknak az a büntetésük, hogy ostoba emberek által kormányzott országban kell élniük.”

● **2004 őszéig több fontos tisztséget viselt az MDF-en belül, majd szakított a párttal. Mi vezetett odáig, hogy az egyik alapítónak el kellett hagynia az MDF-et?**

Mindenekelőtt helyesbítenék a kérdés utolsó mondatán – én nem hagytam el az MDF-et, egyáltalán nem én szakítottam a párttal. 2004 szeptemberében egy nekem küldött SMS-ben adták értésemre, hogy kizártak az MDF-ből. Mi vezetett ide? Az a politikai irányváltás, amely az MDF részéről gyöngíteni és lejáratni kezdte a Fideszt és annak elnökét. Az MDF akkori elnöke és szűkebb környezete jobbra indexelt és balra tartott. Ez nemcsak a közlekedésben, de a politikai életben is súlyos zavarokat okoz. Mindez sokunk számára vállalhatatlan volt. A képviselőcsoporton belül többségben voltunk, de az Országgyűlésben egy a Házasabályt nyilvánvalóan sértő bűvészmutatvány révén – amikor is a frakció kisebbsége kizárta a többség által támogatott képviselőket – velem együtt több más alapító tag is a párton kívüli politikai mezőre került. Az MDF ezt követően lejtmenetben haladt a megsemmisülés felé – a számára utolsó választáson már a posztkommunista rendszer támogatójával, a Szabad Demokraták Szövetségével kötött választási koalícióval. A minket kizárók egy része csak később ismerte fel a „célkeresztben a Fidesz!” politikát támogató tetteinek a súlyát, továbbá a párt alapértékeinek a felszámolásában játszott szerepét, és ők is fokozatosan elszállingóztak a pártból. Többük ma már a mi oldalunkon politizál, de a nekünk okozott sebek miatt nem velünk. A tömegesen távozó tagok miatt és annak következményeként, hogy az alapítók MDF-ét kizárták az MDF-ből, lényegében a pártkarrieristákra szűkült le a párt, beteljesült az MDF megalakulásakor öntudattal vállalt Sipos Gyula-vers jósolata: „Ne bússulj, pajtás, aki minket az út szélére vet, sehova se jut, mert mi vagyunk a kocsikerekek.”

● **2006-ban megalakította a Nemzeti Fórumot, amelynek a mai napig az elnöke. A FIDESZ szövetségésként, annak választási listáján a Nemzeti Fórum jelenleg is az Országgyűlés aktív résztvevője. Magáról a szervezetről mit kell tudnunk? A sajtóban keveset hallunk róla.**

A Nemzeti Fórum Egyesület vállalta, hogy folytatja az 1987-ben Lakiteleken megalakult Magyar Demokrata Fórum eredeti céljait. Ebben az egyesületben folytatták korábbi munkájukat az MDF-ből kizárt vagy onnan kényszerűen eltávozott tagok. A Nemzeti Fórum Egyesület biztosított szervezeti keretet arra, hogy tagjai lehessünk a ma nyolc szervezetet tömörítő Fidesz – Magyar Polgári Szövetségnek. Ennek a szövetségnek a keretén belül nyerhettünk el a választásokon országgyűlési képviselői mandátumokat, megyei közgyűlési helyeket, polgármesteri és helyi képviselői tisztségeket. »

A Nemzeti Fórum Egyesület tagsága és szakértői folyamatos munkájuk révén elismerést szereztek a választói közvéleményben, és ennek köszönhetően az országgyűlési választásokon jelöltjeink a kormánypárti jelöltekhez viszonyítva is kitűnően szerepeltek.

● **1991-ben hozta létre a Lakitelek Alapítványt és a Népfőiskolát, amelyet ma az ország egyik szellemi fővárosának is neveznek. Hogyan lehet a legjobban megfogalmazni a küldetését?**

Az első szabad választásokat követő törvények ismét lehetővé tették a szabad művelődés világháború előtti intézményeinek, így a népfőiskoláknak a működését is. Az önművelés iránti igény hívta életre 1991-ben a Lakitelek Népfőiskolát, amelynek programjában olyan tevékenységek szerepelnek, mint például a falugondnokok továbbképzése, a gazdaképzés, lovas polgárőrök kiképzése vagy a tanyaprogram megvalósítása. De foglalkozunk a magyar kisebbségi lét problémáival és a szörványmagyarság kultúrájának a megőrzésével, az egészséges életmód követésével, a hungarikumok feltérképezésével, táncművészeti rendezésével és tánc-képzéssel is. A programban szerepel a fiatal politológusok immár rendszeressé váló bemutatkozása, képzőművész-alkotótáborok működtetése és a Lakiteleki Filmszemle is.

● **Nemrég került sor a Mindszenty-émlékermek átadására a Parlamentben. A Mindszenty Társaságnak Ön a vezetője. Mit jelent ez a feladat, szolgálat az Ön számára?**

Életem nagy élménye, hogy 1991-ben Hegyeshalomnál a nemzeti emigráció kérésére Nagy Alajostól vehettem át a hazatérő Mindszenty bíboros urunk koporsóját. Akkor megfogadtuk, hogy amíg tudjuk, szolgáljuk a történelmi hazát, a keresztény Magyarország nemzeti ügyét és jövőjét. Ennek érdekében alapítottuk a Mindszenty Társaságot 2004-ben. A társaság fő céljai között szerepel Mindszenty József bíboros emlékének ápolása, a volt főpap történelmi életművének megismertetése a közvéleménnyel, különös tekintettel magyarországi helytállásra és az emigrációban végzett főpásztori tevékenységére. A Mindszenty Társaság évente három alkalommal ülésezik a bíboros-főpap életútjában jelentőséggel bíró települések és helyszínek valamelyikén. Ezen alkalmakkor kerül sor a Mindszenty-émlékérem és oklevelek átadására.

● **2006 óta az Országgyűlés egyik alelnöke. Ebben a pozíciójában mi a legfontosabb küldetése, missziója?**

A parlamenti ülések vezetése mellett részt veszek a titkosszolgálatokat felügyelő Nemzetbiztonsági Bizottságban. A Nemzeti Fórum munkacsoportjainak segítségével törvényjavaslatokat véleményezek. Munkatársaimmal politikai és szakmai műhelyeket, egyeztetéseket szervezünk. Az én területem nemcsak a Duna–Tisza közti választókerület, de munkatársaimmal jelen vagyunk a Kárpát-medencében. Az értékfeltáró kollégiumok segítségével a valóságismeretünk is próbál naprakész lenni.

Ebben a munkában több mint ezer fiatal vett részt az elmúlt öt esztendőben. Legutóbb Háromszék-Orbaiszék 23 települését mértük föl.

● **Azt láthatjuk, hogy az elmúlt években tovább romlott a közbeszéd állapota Magyarországon, és ez alól a parlamenti munka sem kivétel. Mit lehet tenni ez ellen?**

Ha fellapozzuk a 20-25 évvel ezelőtt megjelent parlamenti jegyzőkönyveket, akkor tapasztalhatjuk, hogy az akkori politikai ellenfelek szóhasználata igazodott a Parlament és az itt őrzött Szent Korona méltóságához, igazodott a népképviselő magasztos eszméjéhez és a demokratikus közélet kimagasló elődeinek a felszólalásaihoz. Sajnos, az utóbbi években látványosan durvult az ellenzék szóhasználata és magatartása. Képviselői „jognak” tekintik, hogy megakadályozzák a parlament elnökét abban, hogy elfoglalja a helyét, sípokkal és trombitákkal teszik lehetetlenné a kormánypárti képviselők felszólalásainak a meghallgatását. Az ellenzéki képviselők egy célt követnek: a társadalmi konfliktushelyzetek kieroszakolását és a zavarkeltést. Biznak abban, hogy ezáltal Magyarország egy ingatag ország benyomását kelti mind a politikai, mind a gazdasági partnerek előtt. Úgy vélem, hogy az Országgyűlés Hárszabályának szigorításával biztosítani lehetne azt, hogy valamennyi képviselő képviselői jogait meggátoló körülmények nélkül – amennyiben szót kapott – kifejtse a véleményét.

● **Nemrég járt nálunk a Nemzeti Községi Központi Egyetemen, ahol az MDF megalakulásáról tartott előadást. Milyennek látja az intézmény működését, fejlődését?**

A mostani és a korábbi parlamenti szakbizottsági munkám révén folyamatosan figyelemmel kísérhettem az intézmény ügyének kedvező alakulását. Ennek lett része az a modern campus is, ahol találkozhattam a diákokkal. Ha fellapozzuk a *Ludovika* című folyóirat megsárgult, 100-120 évvel ezelőtt kiadott példányait, akkor egy nagyon korszerű, sokirányú képzés gyakorlatáról győződhetünk meg. A kadétoknak ismerniük kellett a többi között az alkotmányos jog alapjait, a magyar hadsereg – és más országok haderőinek – a felépítését és működését, a magyar történelmet, a földrajzot, a fizikát, és mindemellett el kellett sajátítaniuk bizonyos sportok – úszás, vívás, céllövészet, lovaglás – technikáit, és törődniük kellett testedzésükkel és kulturált megjelenésükkel, öltözködéssel is. Nos, ugyanennek a sokrétű – szinte polihisztor – ismereteknek a mai követelménye bontakozik ki előttünk, olvasva a *Bonum Publicum* számait, kiegészülve az informatikai ismeretek szükségességével. Meggyőződésem, hogy az itt tanuló diákok majd hasonló rangot vívnak ki maguknak a társadalomban, mint a hajdani ludovikás tisztek. ●

Szöveg: Szőőr Ádám • Fotó: MTI, Miniszterelnöki Sajtóiroda

NYÍLT NAP A LUDOVIKA CAMPUSON

Felvételi előtt álló diákokat fogadott központi nyílt napján a Nemzeti Községi Központi Egyetem. Bemutakoztak az egyetem karai, a résztvevők a képzésekről, a felvételi rendszerről, a sportolási lehetőségekről és az egyetemi élet egyéb fontos területeiről kaphattak tájékoztatást.

A hatalmas érdeklődéssel kísért nyílt nap rektori köszöntővel és a karok bemutatásával kezdődött az Oktatási Központ 500 fős előadóijában. A résztvevők élő közvetítéssel keresztül az aulába és más termekbe telepített kivetítőkön is figyelemmel kísérhették az eseményeket. Koltay András beszédében az egyetem hagyománytisztelő és modern szerepének kettősségét emelte ki. A rektor arra emlékeztette a leendő hallgatókat, hogy nehéz döntés előtt állnak, amely meghatározza következő éveiket és a felnőtté válás, valamint a szakmai pályafutás ígértét hozza magával. „A Nemzeti Községi Központi Egyetem hagyományai speciálisak, szorosan összefügg

a mi létünk a magyar nemzet sorsával, a magyar állam függetlenségével” – utalt a rektor a hagyománytisztelőre, amelynek szimbóluma a Ludovika Főépület. Ez a hagyománytisztelő kiegészül a 21. század kívánalmaival, ami a megőrzésre érdemes értékeket a mai kor számára teszi átélhetővé, Koltay András szerint ezért jelképerejű, hogy „a mai modern oktatási épületben gyűltünk össze”. „Az egyetem infrastruktúrában, sportolási lehetőségekben, a környezetben, a kollégiumi elhelyezést illetően páratlan lehetőséget kínál hallgatóinak, partnernek tekintti őket, biztosítja számukra a külföldi tanulmányok lehetőségét, a tudományos munkába való bekapcsolódást, sőt már középiskolás éveik »

alatt a sikeres nyelvvizsgaszerezést, de az egyetemi élet könnyebb elemeit is” – sorolta az elnököket a rektor. Koltay András szerint az évi 800, a napi oktatáshoz szorosan nem kapcsolódó rendezvény segítségével jól érezhetik magukat, és a végzés után életük legboldogabb éveiként emlékezhetnek vissza az NKE-n eltöltött időre.

A nyílt napon bemutatkozott az augusztus elsején alakult Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, amely mintegy

2500 hallgatójával és 200 oktatójával az ország egyik legnagyobb egyetemi kara. Smuk Péter dékán arra hívta fel a figyelmet, hogy a legszélesebb értelemben vett közgazgatás különféle foglalkoztatási státuszaira képeznek szakembereket, a mesterképzésekkel pedig a leendő állami vezetőket. Az itt végzettek biztos elhelyezkedés és kiszámítható jövő vár. A dékán közölte: a kar két irányba nyitott perspektívát, az egyik a nemzetközi képzési programok, kapcsolatok nyújtotta lehetőségek, a másik

a magán- és a közszféra között mozgó területen elhelyezkedést kínáló képzések.

Hautzinger Zoltán ezredes, a Rendészettudományi Kar oktatási dékánhelyettese szerint az ország egyik legnépszerűbb karának rendeltetése, hogy a jövő

rendvédelmi értelmiségét képezze, akik nem pusztán foglalkozást, hanem hivatást választanak. A kar három- és négyéves képzési formát kínál, nemcsak rendőrtiszti irányokat, hanem katasztrófavédelmi, pénzügyőri, a későbbiekben büntetés-végrehajtási tisztek képzését, a migrációval foglalkozó szakemberek képzését és a magánbiztonsági vezetői utánpótlás biztosítására vonatkozó irányokat. Bizonyos képzésekhez komoly fizikai, egészségügyi és pszichikai

alkalmassági követelményeknek kell megfelelni, próbaalkalmassági vizsgán egyébként a nyílt napon is részt vehettek az érdeklődők.

Pohl Árpád dandártábornok, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja arra hívta fel a jelentkezők figyelmét, hogy a katonai pálya biztos megélhetést kínál, de tele van kihívásokkal. A külszolgálat, a NATO- és a hadszíntéri szolgálat lehetősége vonzó, a honvédtisztek jövedelme pedig az elmúlt időszakban végrehajtott 50 százalékos illetményemelésnek köszönhetően versenyképes. Az NKE-n végző tisztek egy technikailag, eljárásrendjében, szervezeti kultúrájában megújult Magyar Honvédségben szolgálnak majd. A dékán kiemelte: az NKE-n tanulnak azok, akik „Top Gun”-ként harcászati repülőt, helikoptereket vezetnek majd, „Rambóként” a különleges műveleti erőknél teljesítik szolgálatukat, vagy a kibertérben „cyberharcosként” védik majd a hazát. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemcsak vezetőket, parancsnokokat képez, a hallgatóknak kettős jogállása van: egyrészt egyetemi hallgatók, másrészt a Ludovika Zászlóalj, ezzel pedig a Magyar Honvédség katonái.

Bíró Tibor, a Víz tudományi Kar dékánja arról beszélt: a kar zászlóshajója a négyéves építőmérnök-képzés, a mérnökök társadalmi megbecsültségnek örvendenek, hiszen az általuk tervezett autópályák, hidak, vízerőművek vagy a folyószabályozásban végzett munkájuk hatása évtizedekre nyúlik. Az elkövetkező években ezermilliárdokat költ majd az ország infrastruktúra-fejlesztésre, amihez jól fizetett mérnökök kellenek. Bíró Tibor szerint már csak ezért is érdemes infrastruktúrák tervezéséhez, építéséhez és üzemeltetéséhez kapcsolódó képzéseket választani, hallgatóik

is már a végzés előtt munkához jutnak. A vízügyi ágazatnál dolgozóknak színes, változatos, természetközeli, de a digitális vízgazdálkodás kapcsán informatikai jellegű munkát is tudnak ajánlani. Mindezt egy olyan környezetben, Baján, ahol a dunai holtágak és a gemenci erdő változatos természeti szépségeket kínál.

Cziczás Péter, az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöke az érdeklődő középiskolásokat megszólítva mutatta be az NKE egyedi portfólióját. „Rengeteg lehetőség, kihívás, jó élmény és pozitív tapasztalat – ezt kínálja az NKE” – mondta el saját élményei alapján az EHÖK-elnök. A nyílt napon az általunk megkérdezett hallgatók arról beszéltek: szimpatikusak számukra az NKE által nyújtott, országosan egyedi lehetőségek, sokan családi indíttatásból mennének rendőr- vagy honvédtisztnek. Az egyik érdeklődő pedig arról beszélt honlapunknak: ő azért választja majd az NKE nemzetközi képzését, mert ezzel Európában is egyedülálló végzettséghez juthat.

A központi nyílt napon külön tájékoztatók is elhangzottak az egyes szakokról. A programokat fegyverbemutató, légfegyverlövészet, vízicsocsó színesítette, illetve rendőrségi eszközöket, tűzoltóautót és a katasztrófavédelmi mobil labor járművét is megtekinthették az érdeklődők.

A Víz tudományi Kar bajai campusán december 4-én, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Hungária körüti campusán december 6-án tartottak nyílt napot. Az NKE januárban is megnyitja kapuit a középiskolások előtt: a központi rendezvényre 25-én kerül sor, míg a bajai campuson 16-án várják újra a leendő hallgatókat. ●

Szöveg: Tasi Tibor • Fotó: Hlinka Zsolt, Szilágyi Dénes

Németország nélkül nincs megoldás a migrációra

Mivel a migrációs nyomás mértéke valószínűleg a következő években sem fog csökkenni, ezért átfogó európai stratégiára van szükség, amely a probléma teljes megoldására törekszik – hangzott el az NKE Stratégiai Tanulmányok Intézete által szervezett rendezvényen a Ludovika Főépületben. Az eseményen magyar szakemberek mellett Hans-Georg Maasßen, a német szövetségi alkotmányvédelmi hivatal korábbi elnöke is tartott előadást, amelyben többféle megközelítésből elemezte a menekültügy történetét, jogi szabályozásának változásait és az integráció lehetőségeit.

„A mostani esemény egy négyrészes programsorozat utolsó állomása. Az volt a célunk, hogy a magyar–német kapcsolatokat a megértés irányába mozduljanak el, hogy bemutassuk egymásnak, mit miért teszünk bizonyos kérdésekben” – fogalmazott köszöntőjében Pröhle Gergely igazgató. A Stratégiai Tanulmányok Intézete vezetője elmondta, hogy jelenleg is megvan az évszázadok óta meglévő geopolitikai és a több évtizedes gazdasági egymásrautaltság a két ország között, és ezért is fontos, hogy a közvélemény számára is megjelenhessenek a közös pontok.

Hans-Georg Maasßen, aki korábban jogásként a menekültjoggal foglalkozott, részletesen beszélt a menekültügy történetéről és jelenlegi aktualitásairól. Az előadásában elhangzott, hogy a migrációs válság szakadást okozott az EU-n belül az északi és déli országok, valamint a V4-ek és a többi tagállam között. A német szakember szerint komoly biztonsági kockázatot jelent Németországban az iszlamista

szélsőségesek megjelenése, ami a többi között a jobboldali szélsőségesek megerősödéséhez, a társadalom egyfajta radikalizálódásához is vezetett. „Mindez azért is ad okot aggodalomra, mert a felmérések szerint folyamatosan csökken a lakosság bizalma az állam iránt” – hangsúlyozta Hans-Georg Maasßen. Az előadásban szó volt a németországi közbiztonságról is, amelynek kapcsán elhangzott, hogy tavaly az emberölések 43 százalékát külföldiek követték el, és hasonló az arány a szexuális bűncselekmények vonatkozásában is. „2012 óta több mint kétmillió menedékkérő érkezett Németországba, és még most is napi 500-700 menekülttel számolhatunk, ami éves szinten egy nagyvárosnyi embertömeg, akiknek gondoskodnunk kell az elhelyezésükről, ellátásukról, és munkahelyeket is kell teremteni számukra” – fogalmazott az előadó. Ráadásul a menedékkérőknek a későbbi integrációja is komoly nehézségekbe ütközik, hiszen közülük sokan nem is akarnak beilleszkedni a német társadalomba. Nem akarják elsajátítani a német nyelvet, csak a saját közösségükben érzik jól magukat. Ezzel párhuzamos társadalmak jönnek létre nemcsak Németországban, hanem például Franciaországban vagy Belgiumban is. Hans-Georg Maasßen szerint a közép-európai országok határvédelmének jelentősebb szerepe volt a nyugat-balkáni migráció csökkenésében, mint az EU–török megállapodásnak. A német jogász hangsúlyozta, hogy csak a realitásokat figyelembe vevő politikával kezelhető a migráció kérdése is.

A rendezvényen felszólaló Balog Zoltán református lelkész szerint: „A migránsok Isten teremtményei, vagyis felebarátaink, a migráció pedig egy olyan rossz folyamat, amely tönkre fogja tenni egész Európát.” A volt miniszter úgy véli, hogy Németország nélkül nem oldható meg a migrációs válság, és fontos az európai identitás megerősítése, a szellemi, lelki és kulturális megújulás.

Orbán Balázs miniszterhelyettes mint a Migrációkutató Intézet korábbi vezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy a migrációs válsággal szemben csak a nemzeti intézmények és kormányok, valamint a nemzetállamok képesek megvédeni a közösség érdekeit. A Miniszterelnökség államtitkára korábbi migrációs szakmai tapasztalatai alapján jelezte, hogy bár a kibocsátó országok sok dologban különböznek, de az közös bennük, hogy politikailag instabilak. Emiatt ezeknek a területeknek a népességmegtartó ereje csökken, ezzel párhuzamosan pedig népességrobbanás is jellemző rájuk. „Mindennek az a következménye, hogy az ott élő emberek kényszer hatására el fogják hagyni az otthonukat” – fejtette ki Orbán Balázs. Az államtitkár szerint ez akár több száz millió embert is jelenthet a jövőben. Szerinte ennyi

EGYRE NAGYOBB A BEVÁNDORLÓK ARÁNYA NÉMETORSZÁGBAN

„Tovább emelkedik, és húsz éven belül meghaladja az egyharmadot a bevándorlók és bevándorló származásúak aránya Németországban” – mondta a szövetségi munkaügyi hivatal munkaerőpiaci és foglalkoztatási kutatóintézetének vezető migrációs szakértője a *Die Welt* című lapnak adott interjújában. Herbert Brücker elmondta, hogy az intézet számításai szerint Németországnak 2060-ig éves átlagban 400 ezer bevándorlóra van szüksége a gazdasági teljesítőképesség megőrzéséhez. A bevándorlók, illetve bevándorló családból származók aránya a jelenlegi, nagyjából 25 százalékról legkevesebb 35 százalékra emelkedik majd, de akár a 40 százalékot is meghaladhatja. A 2040-re várható helyzetre jó példa Frankfurt, amelynek lakosságában nagyjából 50 százalékos a migrációs háttérűek aránya, vagy Berlin, ahol 35 százalék ez az arány.

embert „nem észszerű” befogadni Európába, mert komoly destabilizáló tényezőt jelenthet a kontinens számára. Elhangzott, hogy az uniós országok közös érdeke, hogy helyben segítsenek, és határozott fellépést tanúsítsanak az illegális migrációval kapcsolatban. ●

Sikeres pályázatokkal a minőségi publikációkért

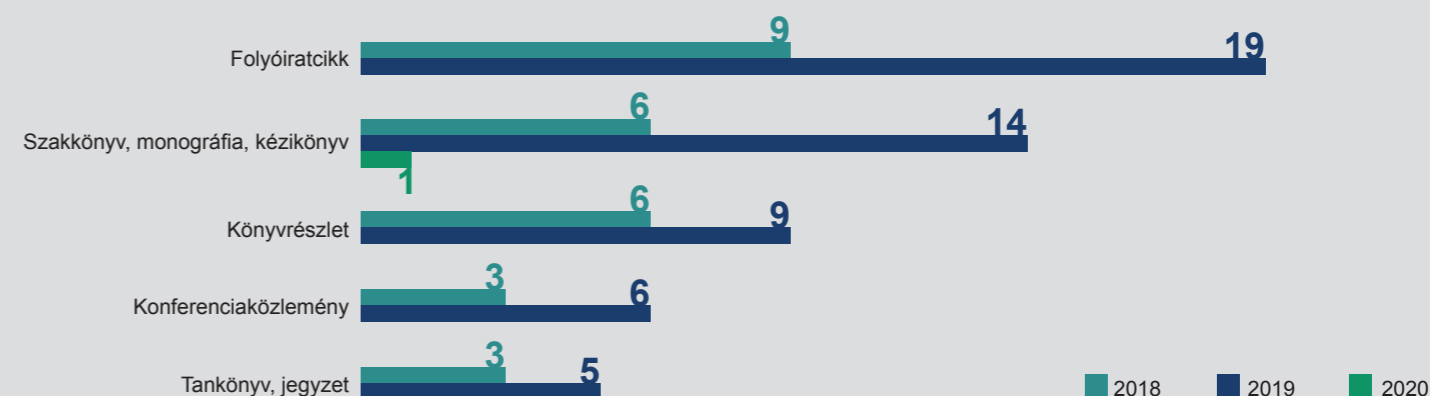
Közel 200 pályázatot bírált el pozitívan, több mint 20 millió forint értékben a minőségi tudományos publikációk terén a Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Az intézmény ilyen módon is szeretné ösztönözni az intézmény oktatóit, kutatóit, hallgatóit a nívósabb tudományos tevékenységre.

Az NKE célul tűzte ki tudományos nemzetközi láthatóságának javítását, hazai és nemzetközi versenyképességének növelését, amelynek egyik meghatározó tényezője a tudományos publikációk száma és minősége. Amíg 2018-ig csökkenő tendenciát figyelhetünk meg a közlemények számát illetően, tavaly már jelentős előrelépés történt ezen a téren. Ugyanakkor nem elég „megalkotni” a publikációt, azt láthatóvá is kell tenni. Erre szolgál hazai viszonylatban az MTMT adatbázis, illetve nemzetközi vonatkozásban például a Scopus-rendszer. Amíg korábban probléma volt azzal is, hogy a szerzők vagy fel sem vitték publikációikat az adatbázisokba,

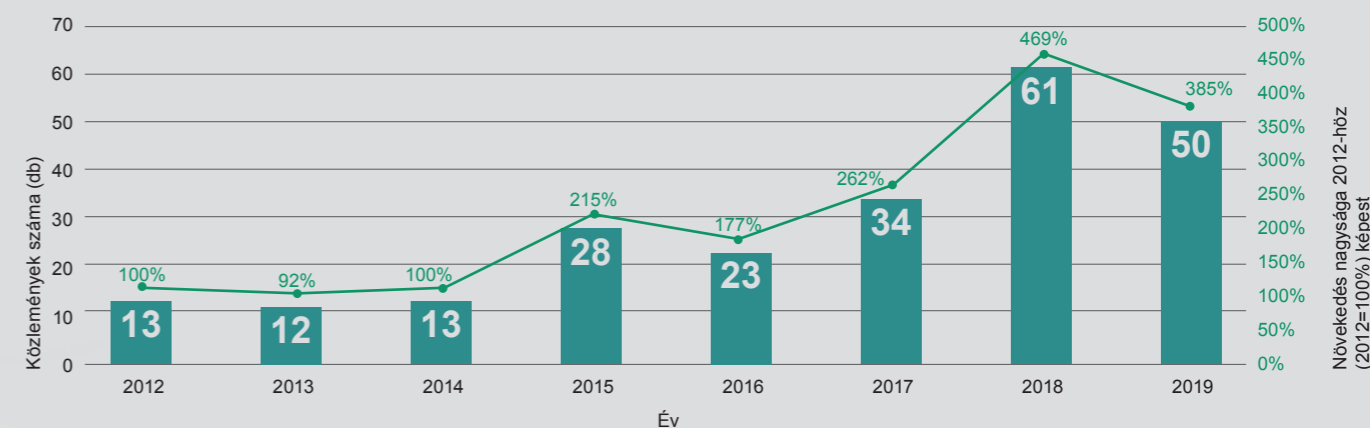
vagy azt nem rendelték hozzá az intézményhez, az elmúlt időszakban elindult egy pozitív folyamat ezen a területen is. A darabszámok mellett legalább olyan fontos, ha nem fontosabb a tudományos publikációk minősége. A Scopus adatbázisában a folyóirat-közlemények tekintetében négy minőségi kategória van. Az elmúlt években az NKE oktatói és kutatói által publikált közlemények közül egyre több üti meg a magasabb minőségi szintet jelentő kategóriákat: 2018-ban például már 14 darab Q1-es és 15 darab Q2-es közlemény született a még mindig a legjelentősebb számot képviselő Q3 kategóriás produktumok mellett.

Mind a publikációk számának növelése, mind azok minőségének javítása érdekében hirdetett pályázatot az intézmény idén ősszel, amelyen valamennyi egyetemi polgár részt vehetett. A Publikációs Projektek Támogatása (PPT) fejlesztési programban meghirdetett Publikációs Nívódíjra vonatkozó pályázatra a 2018. október 15. utáni, míg a Q-s hallgatói és munkatársi pályázatra 2017. január 1. és 2019. október 31. között megjelent művel lehetett pályázni. A PPT fejlesztési program nagy érdeklődést váltott ki az egyetemi polgárság körében. A Q-s közlemények kapcsán kiírt pályázatra összesen 103 pályamű érkezett, amelyből 90 felelt meg a szakmai bírálati szempontoknak. A Publikációs Nívódíj esetében 98 pályázat érkezett be. A bírálóbizottság öt kategóriában hirdetett nyertest. A sikeresen pályázók között van Ruzsonyi Péter, az RTK dékánja, Sasvári Péter, az ÁNTK egyetemi docense, Dobos Gábor és Gyulai Attila, az NKE

A TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK MEGOSZLÁSA TÍPUSONKÉNT

A TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK NÖVEKEDÉSÉNEK MÉRTÉKE 2012-HÓZ KÉPEST

Politika- és Államelméleti Kutatóintézet tudományos munkatársai, Nyikos Györgyi, az ÁNTK tanszékvezető egyetemi docense és Papp Tekla, az ÁNTK tanszékvezető egyetemi tanára. Mind a három pályázat nyertesei anyagi elismerésben is részesültek, összesen több mint 20 millió forint értékben. „A publikációs eredmények és a pályázatok első tapasztalatai alapján elmondható, hogy az intézményben elindult egy tudatos építkezés, a tudományfejlesztési stratégia megvalósítása, amelyben kiemelt szerephez jut mind a nemzetközileg, mind a hazai szinten magasan jegyzett közlemények jutalmazása, elismerése, a szerzők motiválása” – nyilatkozta honlapunk érdeklődésére Padányi József vezérőrnagy. Az NKE tudományos rektorhelyettese szerint a pályázattal sikerült megfelelően megszólítani az oktatókat, kutatókat, hallgatókat, akik nagy érdeklődést mutattak a program iránt. „Az eredmények azt is jelzik, hogy jelentős potenciál van az egyetemi közösségben, és látszik, hogy tudományos téren is van mit az asztalra tennie az intézménynek” – fogalmazott Padányi József.

Ennek megfelelően várhatóan a következő években is meghirdeti majd az intézmény ezeket a pályázatokat, hiszen ezzel jelentősen lehet motiválni az egyetemi polgárokat a minőségi publikációs tevékenységre. Ez és az intézményben idén meghonosodó teljesítményértékelési rendszer is jó támpontot adhat az oktatói-kutatói önértékeléshez a tudományos rektorhelyettes szerint. A most lezárult pályázatokkal kapcsolatos visszajelzések pedig segíthetik majd az intézményt abban, hogy a következő években már ezen tapasztalatokat is felhasználva fejlesszék tovább a pályázati programot. A javaslatok között szerepel például az, hogy tudatosítani kell az egyetemi polgároknak a könyvtári szolgáltatások és az előfizetett adatbázisok használatának lehetőségét, szélesíteni kell a témával kapcsolatos tanfolyamok és képzések körét, valamint egyes szakok és képzések tantárgyi tematikáit is érdemes átalakítani a nemzetközi jó példák alapján. ●

NKE GÓLYABÁL

ELSŐÉVESEKET ÜNNEPELT AZ EGYETEM

„Egy csodálatos épület nevetséges, ha nincsenek benne színvonalas hallgatók és minőségi oktatók: az Önök generációjára vár, hogy épületeinket tartalommal töltsék meg” – szolt az idei gólyabál résztvevőihez köszöntőbeszédében Koltay András rektor. A Groupama Arénában megrendezett hallgatói eseményen több mint ezren ünnepelték egyetemünk első évfolyamos hallgatóit, idén először ünnepélyes vacsorával egybekötve.

„Önök olyan lehetőségeket kaptak, amelyekről a korábbi generációk nem is álmodhattak” – szolt a hallgatókhoz a rektor, aki kitért arra is, hogy az épületeket fel lehet építeni közös munkával, nagy erőfeszítésekkel, de ha azokat nem töltjük meg tartalommal, akkor felesleges az erőfeszítés. „Ha közösen, valódi tartalommal töltjük meg épületeinket, azok a haza szolgálatát és a nemzet boldogulását fogják szolgálni” – fogalmazott Koltay András.

„Az ókori Görögországban úgy gondolták, a tanulás a munkától elválasztandó tevékenység, amelyet a szabadidő terhére kell művelniük az embereknek” – fogalmazott Orbán Balázs a pohárköszöntőjében. „Tegyenek sok mindent, és tanuljanak úgy, mint az ókori görögök!” – intézte szavait a hallgatókhoz a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a tanulás mellett a hallgatóknak tudniuk kell, kik és miért vagyunk a Kárpát-medencében, és mi a feladatunk a 21. századi Magyarországon.

Cziczás Péter, az NKE EHÖK elnöke szerint fontos érezni és hangsúlyozni azt, hogy nemcsak a gólyabálon, hanem a hétköznapiakban is egy közösséget alkotnak a hallgatók, és „az évek során mindannyiunk életében fontos közös pont lesz az alma mater”. Mint mondta, a gólyabál kicsit olyan, mint az egyetemi élet: „Sok lépést kell megmászni, olykor elfárad az ember, de higgyétek el: megéri!” Az este moderátora Frankó Dániel másodéves hallgató volt. A rendezvényt megnyitó vacsorát követően az első évfolyamos hallgatók bécsi keringőt táncoltak. A koreográfiát Kállai Ákos tanította be. Éjfélkor hirdették ki a Gólyabál Bálkirálya-Bálkirálynője verseny eredményét: közönségsvavazásban Kaposvári Gergő és Tulipán Ágnes első évfolyamos hallgatók nyerték el a királyi pár címét. Az egész estés rendezvényen az NKE közössége jól szórakozott, a felhőtlen hangulatról fellépőként a Groovehouse, a Kozmix, a Show&Bors Zenekar, DJ Dominique, valamint Zahorán Attila gondoskodott. ●

Szöveg: Fecser Zsuzsanna • Fotó: Szilágyi Dénes

Advent a Judovikán

„Az előttünk álló négy hétben mindenki megpróbál a családjára figyelni és felkészülni arra, ami egy magyar család legszebb ünnepe: a szenteste” – fogalmazott Horváth József, az NKE főtítkára az egyetemi adventi programsorozat december elsejei nyitányán, ahol meggyújtotta az első gyertyát az adventi koszorún.

A hagyományokhoz híven koncerttel, kézműves-foglalkozásokkal és számos programmal várja az érdeklődőket a Nemzeti Közszoigálati Egyetem a karácsonyt megelőző adventi hétvégéken. A rendezvénysorozat december 1-jén, a Budapest Ragtime Band koncertjével kezdődött, amelyet az adventi koszorú első gyertyájának meggyújtása követett a Campus téren. „Az advent várakozás, amelynek beteljesülése maga az Úr születése” – jegyezte meg köszöntőjében az NKE főtítkára, aki szerint ilyen mélységében az éli meg az ünnepet, aki vallásos. „A családoknak ez a várakozás a karácsonyban testesül meg” – tette hozzá Horváth József, aki reményét fejezte ki, hogy ez a négy hét mindenkinek időt ad arra, hogy egy kicsit befelé forduljon, és elgondolkozzon a lassan mögöttünk álló esztendőn. „Mit tettünk meg, mit kellett volna megtennünk, mérlegelhetünk, hogyan viselkedtünk embertársainkkal” – hangsúlyozta. Végezetül elmondta,

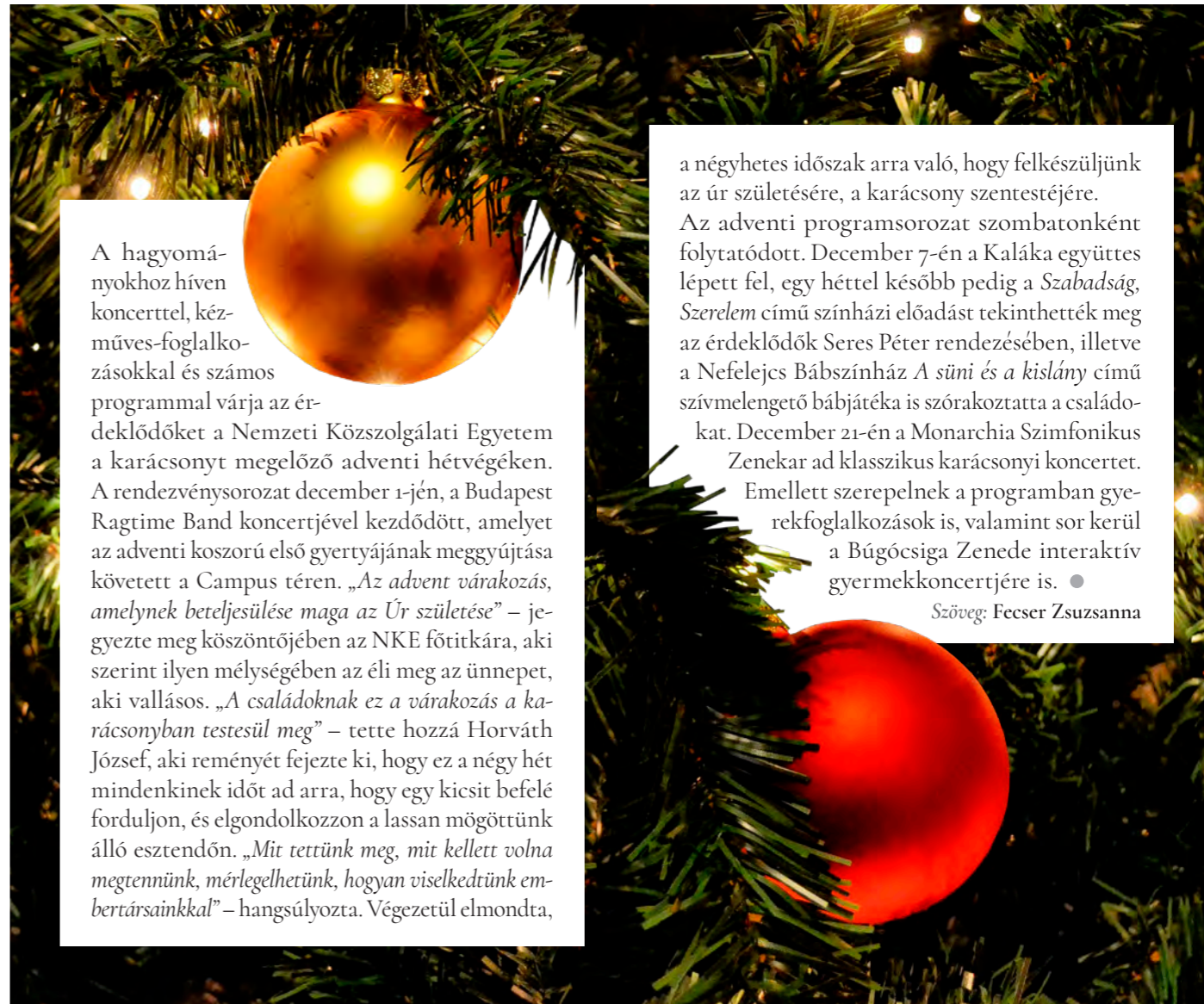
a négyhetes időszak arra való, hogy felkészüljünk az úr születésére, a karácsony szentestéjére.

Az adventi programsorozat szombatonként folytatódott. December 7-én a Kaláka együttes lépett fel, egy héttel később pedig a Szabadság, Szerelem című színházi előadást tekinthették meg az érdeklődők Seres Péter rendezésében, illetve a Nefelejcs Bábszínház A süni és a kislány című szívmengető bábjátéka is szórakoztatta a családokat. December 21-én a Monarchia Szimfonikus

Zenekar ad klasszikus karácsonyi koncertet.

Emellett szerepelnek a programban gyerekfoglalkozások is, valamint sor kerül a Búgócsiga Zenede interaktív gyermekkoncertjére is. ●

Szöveg: Fecser Zsuzsanna

FIATALOK A KÖZIGAZGATÁSBAN

– Magyar Levente államtitkár

Az elmúlt években számos fiatal szakember tűnt fel a magyar közigazgatás legfelsőbb, döntéshozó pozícióiban. Hogyan értek fel ilyen hamar a csúcsra? – tehetik fel sokan a kérdést. Erre is választ kaphatnak az érdeklődők a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Fiatalok a közigazgatásban című programsorozatában, amelynek legutóbb Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyminisztérium miniszterhelyettesi feladatokat ellátó parlamenti államtitkára volt a vendége.

„Nemcsak az számít, mennyi tudás van a fejedben, hanem az is, hogy ki vagy és személyes adottságaidnál fogva mire vagy képes” – ez az egyik üzenete Magyar Leventének, aki a frissdiplomások közzsférában való elhelyezkedési esélyeiről is beszélt az előadásában. Az államtitkár saját szerepét sosem abból a szempontból vizsgálta, hogy sikeres-e, hanem a tevékenységének értelmét abban méri, hogy a közösség szempontjából van-e hozzáadott értéke annak, amit tesz. Úgy véli, hogy soha nem az számít, hogy önmagában sikeres-e az ember, csakis az, milyen nyomot hagy maga után. „Mindig a tevékenységünk önmagán túlmutató hatását érdemes vizsgálunk” – fogalmaz a miniszterhelyettes. Magyar Levente nem tervezte, hogy a közigazgatásban fog dolgozni, de igazából arról sem volt konkrét elképzelése, mihez kezd majd magával a diploma megszerzése után. Egy dologban volt biztos, hogy a közéletben szeretne tevékenykedni. „2006-ban kezdtem el az egyetemi éveimet, egy olyan időszakban, amikor a rendszerváltás utáni történések legturbulensebb időszakát éltük, a második Gyurcsány-kormány időszakában” – emlékezett vissza a közélettel kapcsolatos érdeklődésének kezdeteire. Elmondta, hogy a nyilvánosságra kerülő öszödi beszéd az akkori politikai és egyetemi közélet fő témájává vált. „Akinak volt érzékenysége arra, mi történik a magyar közélet ezen szférájában, és merre tart az ország, abban markáns nyomot hagyott ez az időszak” – hangsúlyozta az államtitkár, aki szerint a szemük előtt bontakozott ki a rendszerváltás teljes kudarca.

Ez az alkotmányjogilag is nehéz helyzet erősítette meg abban, hogy érdemes és kell is foglalkozni a közélet eseményeivel, akár úgy is,

hogy képes legyen valaki pozitívan befolyásolni a folyamatokat. Ezért választotta a közigazgatást, amelynek fontos állomása volt a 2010-ben létrejövő Nemzetgazdasági Minisztérium, ahol 2012-ig osztályvezetőként tevékenykedett.

Úgy gondolja, ha teszünk valamit, ami a közösséget szolgálja, az egyben a haza szolgálatát is jelenti. Például egy kis falu elkötelezett közmunkása, ha lelkesen építi az önkormányzat épületét vagy például egy óvodát, az ugyanolyan értékes, mint ha valaki államtitkári minőségben tevékenykedik. „A munka értéke az én szememben ugyanakkora” – jelentette ki, majd hozzátette, nem az számít, hol vagy, hanem hogy milyen odaadással végzed a napi munkádat. Kitért arra is, hogy nem lehet megspórolni a munkát vagy átugrani a lépcsőfokokat.

Ugyanakkor az természetes, hogy minden embernek szembe kell néznie a nehézségekkel is pályakezdőként. „Ha valaki fiatal, akkor éppen a kora miatt nem hallgatnak rá kezdetben” – hangsúlyozza »

MAGYAR LEVENTE PARLAMENTI ÁLLAMTITKÁR

Magyar Levente parlamenti államtitkár a Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomtudományi Kar nemzetközi tanulmányok szakán szerzett diplomát 2010-ben, és az Országgyűlés Hivatala Fidesz – Magyar Polgári Szövetség Külügyi Kabinetében teljesített szakmai gyakorlatot. Később a Nemzetgazdasági Minisztérium Francia Műhelyének műhelyvezetője lett, majd 2010 és 2012 között a Nemzetgazdasági Minisztérium Külgazdasáért Felelős Államtitkárság Határmenti Infrastruktúrafejlesztés Osztályán osztályvezetőként tevékenykedett. 2012-ben a Miniszterelnökség Miniszterelnöki Nemzetközi Stábjának főosztályvezető-helyettese lett, majd 2014 júliusáig a Miniszterelnökség külügyi helyettes államtitkári feladatait látta el. 2014 júliusa és szeptembere között a Külgazdasági és Külügyminisztériumban gazdaságdiplomáciai helyettes államtitkárként végezte feladatait, szeptembertől pedig a frankofón ügyekért felelős miniszteri biztos lett. 2014 októbertől egészen 2017 júliusáig gazdaságdiplomáciaért felelős államtitkár volt a Külgazdasági és Külügyminisztériumban, ahol jelenleg miniszterhelyettesi feladatokat ellátó államtitkárként tevékenykedik.

Magyar Levente államtitkár és David Moore, az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Ügynöksége főigazgató-helyettese együttműködési megállapodást írnak alá

Magyar Levente, aki szerint úgy lehet tiszteletet kivívni fiatalon is, ha komoly teljesítményt nyújt az ember a munkában. Ehhez azonban a képességek folyamatos fejlesztésére is szükség van. „A készségfejlesztés a mai napig egészen elképesztően hiányzik a magyar oktatás kultúrájából” – véli az államtitkár, aki szerint a külügyben is hiány van idegen nyelveket jól beszélő szakemberekből. „Meglepőnek hangozhat, mennyire hiányoznak a regionális nyelveket vagy a világnyelveket jól ismerő fiatalok” – fogalmazott a miniszterhelyettes. Elmondta, hogy a mai napig sokan dolgoznak a közigazgatásban, akik az 1990-es évek előtt, orosz hátterű intézményekben kaptak nyelvképzést, ők a kifutó generáció. Akik figyelemmel követik a magyar külpolitika mozgását, láthatják, hogy a közép-európai térség felértékelődőben van. „Szükségünk van olyan diplomatákra, akik a legmagasabb színvonalon tudják az ország érdekét képviselni, s a regionális nyelvek jó ismerői” – hangsúlyozta.

Magyar Levente szerint a közigazgatásban végzett munka egy szolgálat. „A mai világban a politikát meghatározza a nemzetközi tér és kommunikáció. Aki lát abban szépséget, hogy hazánkat képviselje, annak a diplomatapályára érdekes lehet” – emelte ki. Közel százötven külképviselettel rendelkezik

hazánk, bár a külügy sokkal több, mint karrierdiplomaták gyülekezete. Meglátása szerint ez régebben egy letisztult, klasszikus intézmény volt, ma már viszont egy hatalmas „gazdasági minisztérium”. „Ma közel egymilliárd euró az éves költségvetése a rendszernek” – mondta. Ezt nem elsősorban a diplomaták utazásaira, hanem főleg a bankszektor és a gazdasági portfólió felügyeletére fordítják. A szakmát szép kihívásnak tartja, mert sok javítandó területet lát a rendszerben. „Ha bennetek van a késztetés, hogy próbáljátok jobbra tenni, akkor a magyar közigazgatás erre kiváló terep, mert sok újításra szorul” – hívta fel rá a jelenlévők figyelmét.

„A magyar közigazgatásnak évszázados hagyománya van, alapvetően nem lehetett megváltoztatni” – fejtette ki. Mint mondta, az elmúlt harminc évben egyik kormányzatnak sem sikerült ezt prioritásként kezelnie, mert mindig voltak égetőbb feladatok. „Érdemi változást most sem sikerült elérniük a rendszer hatékonyabbá tételét illetően, éppen ezért a fiatalok tudnak frissességet hozni a közigazgatásba” – hangsúlyozta az előadó. ●

Szöveg: Fecser Zsuzsanna • Fotó: MTI

Útmutató az emberölések felderítéséhez

Az emberölés történeti megítélését, a bűncselekménnyel kapcsolatos jogszabályokat, mindenekelőtt a nyomozás sajátosságait foglalja össze az a kötet, amelyet a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatói írtak. A nyomozás módszereit és buktatóit a 17. századtól napjainkig terjedő bűneseteken keresztül mutatja be a három szerző: Kovács Lajos, Bói László és Girhiny Kornél.

Forró nyom, szemle, poligráfos vizsgálat, az emberölés legkülönbözőbb, sokszor brutális esetei, „döglött ügyek” – az embernek az az érzése, mintha a Derrick, a Columbo, a Fűrész és a Machete filmek furcsa hibridjének világába csöppenne, ha végigfut az *Emberölések nyomozása* című könyv fejezetcímein. A kiragadott krimi- vagy akciófilm-„kellékek” azonban a tudományos igényességű vizsgálat tárgyai is egyben. Elemzésük, módszereik alaposabb feltárása és az ezzel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése új tudással láthatja el napjaink gyakorló gyilkossági nyomozóit, az erre a pályára készülő egyetemi hallgatókat, a kriminalisztika tudományának művelőit, de akár a téma iránt érdeklődő történelemkedvelőket is. Utóbbiak számára például külön érdekesek lehetnek a 17. századi nyomozások. Például annak megválaszolása, hogy milyen vizsgálat igyekezett tisztázni az 1610-es években Báthory Erzsébet, a „csejtei rém” bűnösségét. Izgalmas lehet a kriminalisztika tudományát kedvelők számára, hogy vajon a Tiszaeszláron eltűnt Solymosi Eszter holttestét fogták ki 1882-ben a Tiszából, vagy Bary József vizsgálóbíró volt igaza, aki bizonyítottan látta, hogy a rituális gyilkosságok gyanújával rács mögé küldött vádlottak megsegítésére társaik a megölt cseléd lány tetemét „helyettesítő” »

RENDŐRI ELJÁRÁSBAN REGISZTRÁLT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA 2010 ÉS 2017 KÖZÖTT

EMBERÖLÉS ÉS KÍSÉRLETE

Eljáró szerv (MRFK)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BRKF	78	89	46	46	43	33	44	34
Baranya	14	11	6	13	9	11	6	8
Bács-Kiskun	17	12	15	12	14	11	10	12
Békés	4	12	8	11	9	4	6	5
Borsod-Abaúj-Zemplén	19	29	14	17	28	14	18	12
Csongrád	5	9	4	10	4	5	11	5
Fejér	8	14	8	9	14	9	5	6
Győr-Moson-Sopron	10	7	11	10	4	9	6	7
Hajdú-Bihar	16	15	12	10	17	10	15	10
Heves	6	5	7	7	6	8	12	10
Komárom-Esztergom	13	7	11	7	6	13	13	6

ép holttestet dobtak be a folyóba a hatóságok megtévesztése céljából. A mai kor nyomozói számára érzékeny pont lehet annak a kérdésnek a boncolgatása, hogyan eredményezhette a móri bankfiókban 2002-ben történt, nyolc halálos áldozattal járó vérengzés nyomozása egy vértlen ember jogerős bírósági határozatban hozott elítélését. A nyomozók mellett a társadalom tagjai számára szintén egy érzékeny pont annak megismerése, hogyan talált rá a nyomozás a 2009-es romagyilkosságok elkövetőire úgy, hogy ezek az esetek öt különböző megyében, látszólag random módon kiválasztott településeken történtek. A legősibb bűnök egyikeként számontartott emberölés feltárására és a bűnösök megbüntetésére minden kor a maga módján törekedett. Magyarországon például a bűncselekmény fogalma a 19. század végére alakult ki. Ekkor készült el az első átfogó büntetőjogi szabályozás, az 1878. évi V. törvénycikk, közismertebb nevén a Csemegi-kódex. Megalkotója, Csemegi Károly a szándékos emberölés három nemét különböztette meg: a halálbüntetéssel sújtandó, előre megfontolt szándékú gyilkosságot, a minősítő körülmény nélküli emberölést, illetve az emberölésnek azon válfaját, amelyet hozzátartozók sérelmére vagy több emberen követtek el. Ugrás az időben és a korokban annak bemutatására, milyen fejlett technikát alkalmaznak napjaink helyszínelői. A kötetben olvashatunk

például az ún. „3D lézerszkennerről”, amely képes letapogatni egy helyiség belső viszonyait, ezt képes visszaadni és méreteket kinyerni, megforgatni stb. A művet áttekintve újabb érdekes felvillantás az 1950–1960-as évek legnagyobb ügye, a martfői sorozatgyilkosság nyomozása. A valódi tettes, Kovács Péter 10 éven keresztül gyilkolt, mire a nyomára akadtak, öt embert ölt meg, vagy kísérelt megölni, az ügy feltárása számos tanulságot hozott a későbbi emberölések feltárására. Hosszan lehetne még sorolni a nyomozás szempontjából tanulságos bűneseteket, a tanúk felkutatásának módjait, a kihallgatás lefolytatásának taktikáit vagy az utólagos felderítés nyomozati hibákat is feltáró körülményeit, de fontos szólni az *Emberölések nyomozása* című könyv megírásának motivációiról is. A korszerű, gyakorlati nyomozásokkal, konkrét esetekkel példázott, a modern technikai vívmányokat is ismertető kriminálmetodikai jegyzet elkészítésére – a saját bevallása szerint – az egyik legöregebb, legrégebb nyomozót, Kovács Lajos ny. rendőr ezredest kérték fel. A nyomozó az NKE külsős oktatójaként közel 40 év tapasztalatait tette hozzá a gyilkossági nyomozás Hans Gross és Endrődy Géza óta kialakult gyakorlatához, amely jelentős fejlődést hozott. „A fejlődési pálya íve tetten érhető, ha valaki az 1970-es évektől kíséri figyelemmel az emberölési nyomozások taktikáját, és a bőrén tapasztalja azt a hihetetlen változást, amely például a DNS megjelenésével vagy

a digitalizáció térnyerésével forradalmasította a gyilkosságok felderítésének esélyeit. A témában utoljára 2003-ban jelent meg az emberölések nyomozásának metodikáját részletező kriminálisztikai jegyzet, azelőtt pedig 1973-ban, amelyből tanulhattak a fiatal nyomozók, így nem nehéz átlátni az azóta bekövetkezett hatalmas változásokat” – mondta el lapunknak Kovács Lajos, aki évekig irányította a sokak által csak „döglött ügyek osztálya” néven elhíresült szervezeti egységet az ORFK-n belül. Az ott szerzett tapasztalatait megjelenítette a jegyzetben is, amelynek lényege, hogy az idő múlásával törvényszerűen változnak egy gyilkosság szereplőinek viszonyai, a jogszabályi környezet, de leggyorsabban a tudomány és a technika által biztosított lehetőségek széles skálája változik. Mindez – kellő szakszerűséggel, türelemmel, kitartással és kreativitással alkalmazva – lehetővé teszi, hogy a felderítetlen gyilkossági ügyek megoldhatók legyenek akár 10-20 év elteltével is. Még a közvélemény nyomása ellenére is. Mint Kovács Lajos elmondta: egy nagy ügynél természetesen nagy a közvélemény nyomása, a vezetés elvárása, a média figyelme. Ez befolyással van a nyomozásokra is, de szerencsés esetben nem közvetlenül a nyomozókra, hanem a nyomozó szerv vezetőjére. Ha ő „bírnja” a gyűródést, képes kezelni ezt a nyomást, és nem közvetíti tovább az ebből fakadó feszültséget, teljesítmény- és eredménykényszert a konkrét nyomozói munkát végző állomány felé, az ügy nem látja ennek kárát, nem érzi hátrányait. Ellenkező esetben idegeskedés, szakszerűtlenség, káosz keletkezhet, ami sok hiba forrása lehet. Persze sok tévedés és hiba megelőzhető akkor, ha a nyomozó nem hiszi tévedhetetlennek magát – az ezredest szerint szkepticizmusának is ez a gyökere, egy általa meglehetősen favorizált kriminálisztikai alapelv: a kételkedés. „A tudomány, az intuíció és a kételkedés keveréke elengedhetetlen eleme a sikeres nyomozásnak, számos más szempont és tényező mellett” – véli a könyv egyik társszerzője, Bófi László r. őrnagy, a Forenzikus Tudományok Tanszék tanársegéde, aki főként a könyv szerkezeti és logikai vázának, dogmatikai felépítésének kialakításában vállalt szerepet. „Ha abból indulunk ki, hogy az elkövető mindig hátrahagyja »névjegyét«, akkor összefüggést lehet

találni a helyszínen, az elkövetés módja és az elkövető személyisége között. A bűnügyi személyiségelemzés elmélete azon a hipotézisen alapszik, hogy mindenen, amit teszünk, rajta hagyjuk személyiségünk lenyomatát. A technikai fejlődés eredményesebb felderítést és bizonyítást tesz lehetővé a »régimúlt és a közelmúlt« relációjában” – mondta el Bófi László, aki elsőként a NKE hallgatóinak ajánlotta a könyvet, amely hasznos olvasmány lehet a középszintű szakmai oktatásban, a jogász- és szakjogászképzésekben, de akár a gyakorlati területen dolgozó szakemberek számára is. Hasonlóan vélekedik Kovács Lajos is, mert a kötet ugyan alapvetően egyetemi jegyzetnek készült, a nyomozó reményei szerint a már pályán lévő szakembereknek is nyújt néhány, a gyakorlatban is hasznosítható fogást, tapasztalatot, megállapítást, gondolatot. „Üzenete talán a gyilkossági nyomozás korszakokon átnyúló kontinuitásának felismerése lehet. Előttünk is jártak és utánunk is lesznek kitűnő szakemberek, nagyszerű detektívek, akik hivatásuknak, életcéljuknak tekintették és tekintik a közösség érdekében az ember által elkövethető legsúlyosabb büntett elkövetőinek elfogását és méltó megbüntetését. A jegyzet talán segít ebben” – fogalmazott lapunknak Kovács Lajos. Napjainkban számottevő az élet elleni bűncselekmények száma, hiszen „a gyilkosság az emberi természet sajnálatos, de – úgy tűnik – örök terméke” – áll a Dialóg Campus Kiadó gondozásában megjelenő kötet befejező gondolataiban. Az is igaz ugyanakkor, hogy mi, magyarok a valóságnál rosszabbnak gondoljuk a bűnügyi helyzetet, amely érzést fokozhatja, ha a rendőrség nem tud megoldani egy bűnügyet, törekedni azonban kell rá. Ebben segíthet a tudomány és a technikai lehetőségek rohamos fejlődése, a korábbi gyilkosságok tanulságai és az elhivatott nyomozók. A jegyzet is a sikerhez szeretne hozzájárulni „fejtegetésével, ajánlásaival és példáival”. ●

Szöveg: Tasi Tibor • Fotó: Chripkó Lili/NLC

FEJLESZTENI KELL A HADERŐT KÖZÉP-EURÓPÁBAN

Számos szakértő szerint a 21. század az Egyesült Államok és Kína új bipoláris világrendjének évszázada lesz. A nagyhatalmak új befolyási övezeteket alakítanak ki, miközben Európa számára a legnagyobb kérdés, hogy képes lesz-e jobban érvényesíteni az érdekeit. Ebben a környezetben a közép-európai országok hadseregeinek is erősebbé kell válniuk, mert abból nagy baj lehet, ha ezek az országok nem tudják hatékonyan megvédeni magukat.

„Kelet- és Közép-Európa államai katonai szempontból nem tartoznak a jelentős katonai erőt felvonultató országok közé” – a Nemzetközi és Európai Szakkollégium közelmúltbeli rendezvényén tette ezt a megállapítást Tóth Péter, az NKE EJKK Stratégiai Védelmi Kutatóintézet igazgatója. A katonai erő színvonala, a hadseregek technikai adottságai, a katonák kiképzettsége a szigorúan szakmai tényezők mellett egy sor más, elsősorban a gazdaság területéhez kapcsolható faktortól is függ. A hatalmi képességek tényezői között ott van a demográfia, a gazdaság, amelynek a bruttó hazai termék, azaz a GDP mellett a versenyképesség és az innováció a hívszavai. A gazdaság nagyban meghatározza ugyanis a hatalmi képességek újabb tényezőjét: a katonai képességeket, amelyek fő ismérve a modern, bárhol bevethető hadsereg, ebben a tekintetben térségünk lehetőségei korlátozottak. A hatalmi tényezők között soft power eszközök is vannak, ide szokták sorolni a diplomáciát. Ha ezen tényezők közül megvizsgáljuk a gazdaságot, akkor elmondhatjuk: bár Közép-Európa egy fejlődő térség, mutatóiban Európa periferiáját képezi. Ezek az országok szövetségekre, kompromisszumokra kényszerülnek, mert súlyuk kicsi az Európai Unión belül, igaz ugyanakkor az is, hogy a térség nagyobb fejlődést mutatott államainak 2004-es uniós csatlakozása után, mint a kontinens másik periferiája, Dél-Európa. Magyarország felzárkózásának kulcsa a GDP aktív növelése. Tóth Péter elmondása szerint a bruttó hazai termék évi 3-4 százalékos növekedése biztosíthatja azt, hogy meginduljunk az „európai centrum felé”. Közben kialakulni látszik egy új bipoláris

világrend, amelynek átmeneti szakaszában vagyunk. Ázsia hatalmi felemelkedésének vagyunk a szemtanúi, miközben Európa és az amerikai kontinens relatíve gyengül. Ázsia országai átveszik a világgazdaság motorjának szerepét, köztük Kína, amelyre a közép-európai térség lehetőségként, míg a nyugatiak vetélytársként tekintenek. A felemelkedő ázsiai országok új befolyási övezeteket akarnak kialakítani, az új realizmus politikája közepette a hatalmi képességek újra kulcsfontosságúvá válhatnak.

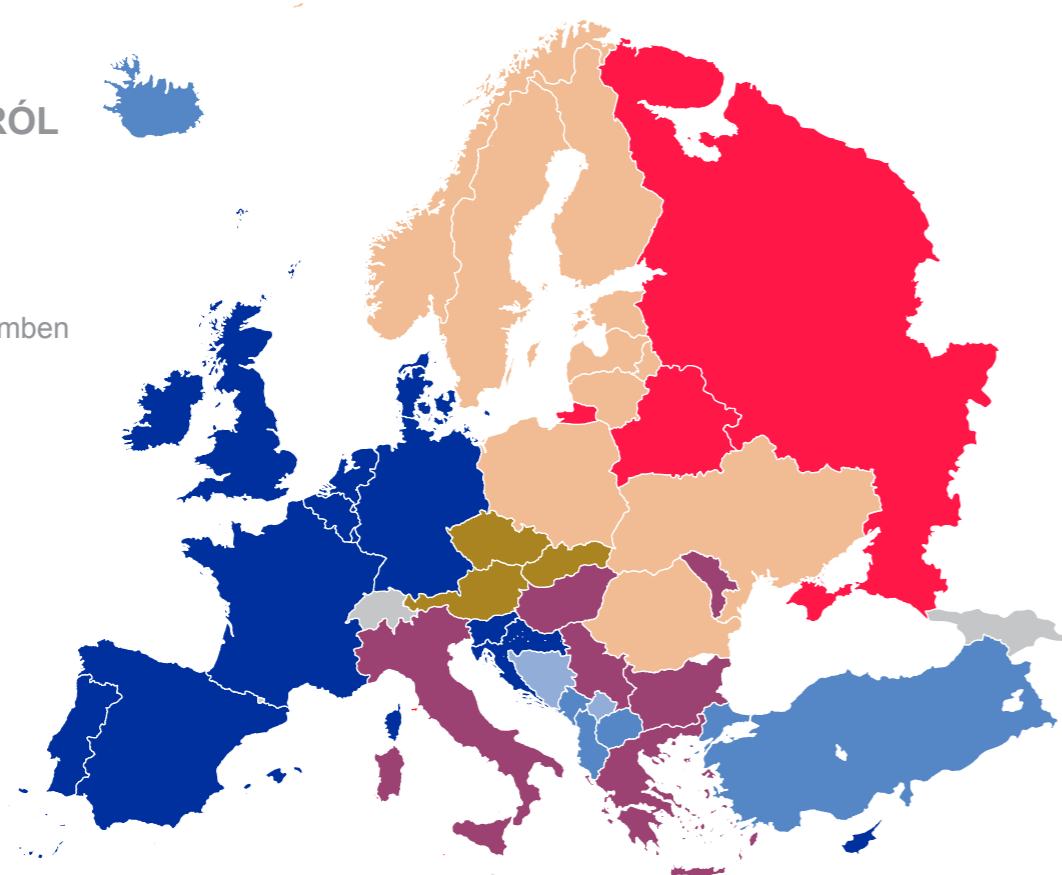
Közép-Európa geopolitikai törésvonalak mentén, konfliktusok közelében helyezkedik el. Országait demográfiai szempontból csökkenő, előregedő és elvándorló népesség jellemzi, ami a következő években folytatódik, és gazdasági teljesítményére is rányomja a bélyegét. A tökehiányos térség ugyan sokat fejlődött az elmúlt években, de a nemzetközi gazdaságba elsősorban olcsó munkaerejével tud bekapcsolódni. A térség országait alacsony hozzáadott értékű munkahelyek jellemzik, így kitörésének nagy kérdése, hogy ezt a „betanított” vagy „segédmunkát” fel tudja-e váltani a magasabb hozzáadott értéket képviselő szakmunka. Egy másik tényező, hogy a térség országai, különösen Magyarország exportfüggő, e tekintetben benne vagyunk az első tizenben. Az exportfüggőség pozitívuma, hogy jól tudunk termékeket értékesíteni, ugyanakkor a világgazdasági folyamatoknak való kitettségünk is nagyobb. »

A SZÖVETSÉGESEK NÉLKÜLÖZHETETLEN-NEK TARTJÁK A NATO-T

„A szövetség tagjai mindannyian nélkülözhetetlennek tartják a NATO-t a biztonságuk szempontjából, a nézetkülönbségeik ellenére ugyanis egységesen hatékonyabb válaszokat képesek adni a kihívásokra” – jelentette ki a katonai szervezet főtitkára egy november végi brüsszeli rendezvényen. „A NATO külügyminiszteri találkozóján döntés született arról, hogy a világűr műveleti hadszíntérré nyilvánítják a légtér, a szárazföld, a tengerek területei és a kibertér mellett” – közölte Jens Stoltenberg az ülést követő sajtótájékoztatón. A főtitkár üdvözölte továbbá, hogy az európai szövetségesek védelmi költségvetése immár öt éve növekvő pályán van, ugyanakkor hangsúlyozta, további lépésekre van szükség a tehermegosztás igazságosabbá tételében. „A decemberi londoni csúcserkeztetést előkészítő ülésen megegyezés született arról is, hogy erősíteni fogják a NATO szerepét az energiabiztonság és a terrorizmus elleni küzdelem területén” – mondta.

**ELTÉRŐ
PERCEPCIÓ
OROSZORSZÁGRÓL**

- Erős félelem Oroszországtól
- Nincs félelem Oroszországgal szemben
- Megértőbb Oroszországgal szemben

Az SVKI igazgatója a következő 10-15 évben nem számít nagyhatalmak közötti nagy konfliktusra, mert kölcsönös érdekeik miatt ez nem érné meg nekik. Közép-Európa államainak mégis szükségük van hadseregeik fejlesztésére. A térség, benne Magyarország biztonságát a NATO, ezen belül az Egyesült Államok garanciái határozzák meg. Azonban elképzelhető, hogy 20 év múlva az USA már nem akar, vagy nem tud ilyen garanciákat adni – hívta fel a figyelmet Csiki Varga Tamás, az SVKI kutatója. A 2008-as orosz–grúz háború, vagy 2014-ben a Krím félsziget orosz annektálása és a dél-ukrajnai konfliktus azonban megmutatta, hogy milyen érzékenyen reagálnak az ilyen konfliktusokra az európai államok, illetve hogy Oroszország kész katonai erőt alkalmazni akár az általa aláírt nemzetközi szerződések csorbítása árán is. Ez is megmutatja a jelenleg Kelet-Közép-Európa államaiban zajló nagyarányú haderőfejlesztések létjogosultságát. A kutató szerint ezek a folyamatok 10-20 évre mutatnak előre, hiszen a hadseregek fejlesztéseiről szóló döntések megszületése után idő kell, mire a beszerzésekről szóló szerződések megszületnek, és elkészül a megrendelt haditechnika, illetve kiképezik

a személyzetet, és begyakorolják az új fegyverek használatát. Közben Oroszország folyamatosan erődemonstrációkat tart, légierejét a NATO-tagállamok határai közelében tartja, amivel feszültséget kelt, egyben teszteli a NATO védelmi rendszerét is. Az erődemonstrációt szolgálják hadgyakorlatai is, amikor 150-160 ezer embert is képes mozgósítani, míg a NATO-ban eddig 36 ezer fős volt a legnagyobb hadgyakorlat. Az észak-atlanti szövetség kiadásainak 75 százalékát jelenleg az USA fedezi, 25 százalékot adnak az európai tagállamok. Donald Trump amerikai elnök ezt rendszeresen fel is emlegeti, ami előrevetíti annak rémképét, hogy mi lesz, ha egyszer az amerikaiak kiszállnak? Ezért is kell megerősíteni Kelet-Közép-Európa hadseregeit, amihez szükséges a katonai erők mozgását lehetővé tevő közlekedési infrastruktúra fejlesztése is. A haditechnikai beszerzések egyébként azt mutatják, hogy ezek a nemzetek, köztük Magyarország is, területvédelemre készülnek, egy katonai konfliktusban előretolt szerepük lehet a NATO-erők megérkezéséig. ●

Szöveg: Tasi Tibor

Modern képzéssel a magyar érdekérvényesítésért

A diplomácia nem más, mint kapcsolat a világgal, a különböző államokkal, szervezetekkel, és mindenekeelőtt az emberekkel. Legfőbb célja pedig a béke, a biztonság, a bizalom megteremtése és barátság a világgal, mindig és elsősorban a magyarok állama és nemzete érdekében – olvasható abban a levélben, amelyet Martonyi János volt külügyminiszter írt a magyar diplomácia napja alkalmából a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen rendezett konferencia résztvevőinek. Az eseményen szó volt a nemrégiben megalakult Magyar Diplomáciai Akadémiáról is, amely nemcsak a magyarországi diplomata-utánpótlás kinevelését tűzte ki célul, hanem meghatározó intézménnyé szeretne válni az egész kelet-közép-európai régióban.

Magyarország az elmúlt évszázadokban sokszor állt nagyhatalmak befolyása alatt, így sokáig nem tudott teljesen önálló, kizárólag a nemzeti érdekeket szolgáló magyar külpolitikát kialakítani. Ezért nem volt meg a lehetőség arra sem, hogy kinevelje azt a köztisztviselői réteget, amely képes lett volna a nemzetközi érdekérvényesítésre és a magyar nemzet képviselésére. Kísérletek voltak erre például a két világháború között, amikor a gróf Apponyi Albert által elnökölt magyar külügyi társaság és a külügyi szabad líceum biztosította a külügyi ismeretek és a nemzetközi tanulmányok színvonalas hazai terjesztését. „Teleki Pál ismerte fel először, hogy a megfelelő szakmai és tudományos háttér, valamint színvonalas, modern diplomataképzés nélkül nem lehet megfelelően képviselni a magyar külpolitikai érdekeket” – hangsúlyozta a Nemzeti Közszerződési Egyetemen tartott előadásában Pacsay-Tomassich Orsolya. A Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára felelős kormányzati oldalról az NKE-n megvalósuló Magyar Diplomáciai Akadémia kialakításáért, működtetéséért. A szakember elmondta, hogy a nemrégiben megalakult akadémia nemcsak a diplomata-utánpótlás kinevelését tűzte ki célul, hanem meghatározó képzőintézmény szeretne lenni az egész kelet-közép-európai régióban. A jelenlegi

nemzetközi környezet számos kihívást rejt magában, ezért a mai diplomatáknak rendkívül komplex, összetett feladatokat kell ellátniuk Pacsay-Tomassich Orsolya szerint. Ehhez nyújt majd megfelelő felkészítést a Magyar Diplomáciai Akadémia, amelynek oktatási tevékenységébe nemcsak hazai, hanem világhírű nemzetközi oktatókat is szeretnének bevonni. A képzésnek köszönhetően állandó és folyamatos lesz a Külgazdasági és Külügyminisztérium, valamint más minisztériumok számára is a szakképzett diplomaták utánpótlása. A tervek szerint diplomáciai mesterképzést is szeretnének beindítani a jövőben, amely az összes többi képzéssel kiegészülve „a magyar diplomácia új Andrássy Gyuláit, Bánffy Miklóseit és Teleki Páljait fogja kinevelni”.

Kit tarthatunk ma diplomatának? Martonyi János volt külügyminiszter szerint legszélesebb értelemben mindannyian azok vagyunk. Tehát mindenki, aki a maga helyén ennek az országnak és ennek a nemzetnek az érdekeit szolgálja, és hazánk jó hírnevének öregbítésén munkálkodik. A diplomaták köre így nem szűkíthető le a nagykövetekre és a többi hivatásos diplomataira, hiszen mindannyiunk feladata és kötelessége a haza szolgálata. Martonyi János szerint a magyar diplomata feladata különösen nehéz

és bonyolult, hiszen nem egyszerűen Magyarországot kell képviselnie, hanem a magyar nemzet egészét. „Úgy hozta a történelem, hogy a mi esetünkben a nemzet és az állam határai nem esnek egybe, és soha nem felejthetjük el, hogy magyarként ez olyan kötelezettség, amelyről egyetlen magyar kormány, magyar politikai párt, egyetlenegy diplomata és egyetlenegy magyar ember sem feledkezhet el. A magyar állam és a magyar nemzet érdekei sohasem kerülhetnek összeütközésbe egymással, soha nem szabad elfelejtenünk, hogy az egész magyar nemzeti közösség érdekeit kell képviselnünk. A nemzeti identitásunk, a nemzethez tartozásunk tudata vezet az európaisághoz, az európaiság pedig az egyetemes közösséghez, amit az emberiség szó magyarul fejez ki a legszebben” – hangsúlyozza Martonyi János.

A nemzeti érdekek képviselete áll a jelenlegi magyar külpolitika fókuszában is. Menczer Tamás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium tájékoztatóért és Magyarország nemzetközi megjelenítéséért felelős államtitkára szerint a külhoni magyarokra mindig úgy kell tekinteni, mint akik két országot összekötnek, nem pedig szétválasztanak. Magyarország azt a politikát követi, miszerint a közös sikerek és a bizalom idővel az érzékenyebb kérdések megoldásához is elvezeti az országokat. Bár a külhoni magyarok jobb helyzetben vannak jelenleg, mint öt évvel ezelőtt, mégis sok a tennivaló. „A magyar érdek az, hogy kiegyensúlyozott legyen a kapcsolat a Berlin–Moszkva–Ankara-tengellyel, tágabb értelemben pedig Washingtonnal és Pekinggel” – fejtette ki az államtitkár.

Európa jövője a nemzetállamok szoros együttműködésében rejlik Koltay András szerint. Az NKE rektora úgy véli, hogy „kultúránk vallási és világi hagyományai, legjobb elménk és művészeink törekvései mindig kijelölték azt, hogy milyen legyen az a világ, amelyet építeni akarunk”. A magyarság pedig „színesíti” Európát, a magyar nemzet önálló létezése hozzáad az európai civilizáció értékéhez, bármilyen mértékben is megtépződött a világ folyamataira gyakorolt hatása a történelem során.

„Az Európai Unió az egyik legfontosabb ága a magyar diplomáciának” – véli Koller Boglárka. Az intézmény nemzetközi rektorhelyettese szerint ugyanakkor az integráció folyamata jelenleg „eltévedt”, folyamatosan újratervez, míg meg nem találja a megfelelő irányt. Az EU-val szembeni kritikáknak ugyanakkor megvan a pozitív hozadéka, hiszen egyre több uniós állampolgár akar véleményt nyilvánítani. Az uniós intézményrendszert érintő válságok sorozatát Koller Boglárka úgy jellemezte, hogy az EU leginkább egy házasságra hasonlít, ahol a házastársak éppen válófélben vannak, és „sokszor nem találják a kiutat problémáik

MAGYAR DIPLOMÁCIA NAPJA

A magyar kormányzat 2012-ben döntött úgy, hogy a magyar diplomácia napjának ünneplésére november 19-ét jelöli ki. A szimbolikus dátum egyben kifejezi a múltat és a jelent: egyrészt az 1335-ös visegrádi királytalálkozóra utal, másrészt pedig a rendszerváltozás után beindított visegrádi együttműködés jelentőségére. A Károly Róbert magyar király, Luxemburgi János cseh uralkodó és Nagy Kázmér lengyel király által alapított együttműködés a 90-es években újjáéledt, így az Európai Unió belül ezek az országok, kiegészülve Szlovákiával, érdekeik összehangolását tűzték ki célul. Martonyi János volt külügyminiszter szerint nem véletlen, hogy pont a visegrádi királytalálkozó napját választották, ennek a legfontosabb üzenete ugyanis az, hogy a külpolitika célja mindenekelőtt a szomszédokkal fennálló kapcsolatok erősítése, hiszen mindig a szomszéd az, akire a bajban számíthatunk, és a szomszédokkal kell barátságban és bizalomban élnünk, még ha a történelem során ez nem is mindig sikerült a legjobban.

és sérelmeik szövevényes köreiből”. Mit tesz ilyenkor egy bölcs háziasszony? Elővesz egy szakácskönyvet, és süt valami finomat. „Mit tanultunk az integráció történetéből? Mi kell ahhoz, hogy az európai integráció újra működjön?” – teszi fel a kérdést Koller Boglárka, aki meg is adja a receptet, amelyhez a hozzávalók a következők: a nemzetállamok és az ő akaratuk; közös európai érdek; kedvező gazdasági környezet; és kellene azok az egyéniségek, a diplomaták, akik rendelkeznek a megfelelő víziókkal. Az utolsó és legfontosabb hozzávaló pedig egy csipetnyi szolidaritás. ●

Menczer Tamás, Mernyei Ákos, Pacsay-Tomassich Orsolya, Koltay András, Koller Boglárka és Smuk Péter a Nemzeti Közszerződési Egyetemen rendezett konferencián

A vízválság megelőzése mindannyiunk érdeke

Ahogy növekszik a Föld népessége, egyre nagyobb a világ vízigénye is. A klímaváltozás, a vizek pazarló túlhasználata, valamint a szennyezés miatt ma már ott tartunk, hogy számos országban a vízválság jelei tapasztalhatók. A Nemzeti Közszerológiai Egyetem Vízstudományi Kar közreműködésével két olyan konferenciát is tartottak a közelmúltban, amelyeken a szakemberek arra világítottak rá, hogy a víz nemcsak gazdasági, hanem társadalmi értékkel is rendelkezik.

Egy nemrég készült ENSZ-jelentés arra figyelmeztet, hogy 2030-ra a vízhiány miatt 700 millió ember kényszerülhet otthona elhagyására. Egy másik tanulmányban pedig az olvasható, hogy a víz iránti igény a mai szinthez képest legalább további 20-30 százalékkal fog nőni 2050-ig. A szemünk láttára bontakozik ki a kevés víz, a sok víz és a szennyezett víz drámája, ez valójában „az emberiség drámája, a mi felelőtlenségünk logikus következménye” – mondta Áder János köztársasági elnök az októberi Budapesti Víz Világtalálkozó megnyitóján. A tények mindenesetre azonnali cselekvésre kényszerítenek, hiszen jelenleg is világszerte mintegy négymilliárd ember érzékeli a víz hiányát az év legalább egy hónapjában.

A vízválság olyan mértékű a világban, hogy a mai lokális, regionális és globális vízgazdálkodási gyakorlat nem tartható fenn, ezért paradigmaváltásra van szükség Szöllősi-Nagy András, az NKE oktatója szerint. A Budapesti Víz Világtalálkozó nemzetközi program- és szövegezőbizottságának elnöke elmondta, hogy a víz az egyik legnagyobb érték a Földön, így nem véletlen, hogy a Fenntartható Fejlesztési Célok (2015–2030) 17 fókuszából a víz a központi elem. A professzor szerint vízválság előtt állunk, de egyesek úgy gondolják, hogy már nyakig benne is vagyunk. Ezt támasztják alá azok a száraz tények, hogy jelenleg több mint 750 millió ember él biztonságos víz nélkül, és 2,5 milliárdnak nincs szanitációja, ráadásul a világ szennyvizeinek 85 százaléka tisztítás nélkül jut el a befogadókba. Mindezek következtében évente

6-8 millió ember hal meg vízzel kapcsolatos katasztrófákban és betegségekben. „Nagyon véges vízkészlettel kell gazdálkodnunk, hiszen bolygónk vízkészletének csupán 0,007 százaléka van a felszínen” – hangsúlyozza Szöllősi-Nagy András.

Az NKE oktatója a globális változás okaiként a népességnövekedést, a migrációt, a korszerkezet átalakulását, a kereskedelmet, a geopolitikai és technológiai változásokat és a klímaváltozást említi. Szerinte aggasztó adat, hogy amíg 1950-ben mindössze néhány ötmillió népelemet meghaladó világvárost számlálhattunk, mára ez a szám megsokszorozódott. Az egyik legsúlyosabb probléma az, hogy a leginkább vízhiányos területeken nő rohamosan a népesség. Ráadásul itt – többnyire Ázsia és Afrika egyes régiói – a demográfiai robbanás mellett a globális felmelegedés is intenzívebben jelenik meg. Bár Magyarországon a vízválság jelei egyelőre szerencsére kevésbé érzékelhetők, a vízellátás, csatornázás és az infrastruktúra területén van tennivalónk. Ugyanakkor a vízdiplomáciában az egyik élenjáró nemzet vagyunk a világban. Joó István szerint Magyarország a globális vízpolitika központja, aminek jól látható jele, hogy ismét Budapesten rendezték az év legmeghatározóbb vízügyi eseményét. A Külgazdasági és Külügyminisztérium export növeléséért felelős helyettes államtitkára úgy véli, hogy sikerült megmutatni Magyarország vízipari fejlesztési és innovációs képességeit. „Több mint 700 üzleti tárgyalást, 109 bilaterális egyeztetést, 5 jelentős együttműködési »

megállapodást és egy éven belül realizálódó konkrét üzleti sikereket könnyelhetünk el” – tette hozzá. Joó István szerint a vízdiplomáciának kiemelt szerepe van a vízválság megoldásában is, hiszen a „legfontosabb eljuttatni a megfelelő információt a többi országhoz külképviseleteinken keresztül”. „Aki a vizet szolgálja, a közt szolgálja” – véli Bíró Tibor, az NKE Víz tudományi Kar dékánja, aki a vizes oktatás fontosságára, a szakmai utánpótlás-nevelés nélkülöz-

INNOVATÍV MEGOLDÁSOK A VÍZVÁLSÁG KEZELÉSÉRE

Számos magyar érdekeltsgű cég dolgozik olyan innovatív megoldásokon, amelyek segíthetik a hatékonyabb vízgazdálkodást a mindennapokban. Az egyik ilyen ötlet eredménye a mezőgazdaságban hasznosítható elsősorban, hiszen a technológia a talajban lévő nedvesség hosszabb ideig történő megtartását teszi lehetővé, ami által a növények több vízhez juthatnak.

Egy másik magyar cég a kevés víz egy másik aspektusára nyújt megoldást: katasztrófhelyzetben használható mobil víztisztító berendezést üzemel be jövő tavasszal az egyik hazai cég a Fülöp-szigeteken, amely tengervízből, felszíni vízből és felszín alatti vízből egészséges ivóvizet tud előállítani.

hetetlenségére hívja fel a figyelmet. Ennek érdekében hamarosan vízdiplomáciai mesterképzést is elindítanak a karon, valamint jelentős fejlesztéseken is dolgoznak annak érdekében, hogy az oktatás lépést tudjon tartani a piaci szakmai innovációkkal, trendekkel. A várhatóan hamarosan beinduló mesterképzés lényege, hogy elsősorban a határon átnyúló vízgazdálkodási problémákkal, a vizek megosztásából származó konfliktusokkal foglalkozzon. „A vízkormányzás is benne van ebben a szakban,

ami nem a technikai értelmű vízkormányzást jelenti, hanem hogy a közigazgatásban vagy kormányzati szinten a víz kérdéskörével hogyan lehet foglalkozni” – fogalmaz a dékán.

A bajai központú Víz tudományi Kar mindenesetre színvonalas szakmai rendezvények szervezésével is igyekszik a vízzel kapcsolatos problémákra felhívni a figyelmet. Ilyen volt az Országos Települési Csapadékvíz-gazdálkodási Konferencia, amelynek már második alkalommal adott otthont a kar. „Szinte minden nap találkozunk a klímaváltozás kifejezéssel, illetve annak hatásaival és következményeivel. Ami néhány éve csak könyvekben és filmekben volt jelen, az a mai napra valósággá vált” – fogalmazott köszöntőjében Zsigó Róbert, Baja és térségének országgyűlési képviselője. Az Agrárminisztérium államtitkára szerint a kihívásokra fel kell készülni, de nemcsak az agráriumban, hanem az önkormányzatoknak és a településeknek is.

„A károk megelőzéséről gondoskodni kell” – hívta fel rá a figyelmet Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára. Ehhez összetársadalmi összefogás szükséges, „egy cél érdekében kell dolgoznia mindkinek.” Az állam által koordinált együttműködéshez a megfelelő keretet a vízügynek kell majd biztosítania. Az államtitkár kiemelte a felsőoktatásban végzett vízügyi mérnökök szerepének jelentőségét, valamint méltatta a doktori iskolákat is. Elhangzott, hogy a társadalom megszólításához új kommunikációs technikákra van szükség. „El kell érni, hogy a csapadékvíz-gazdálkodás tervszerű és korszerű szemléletét tükröző intézkedéseket, beruházásokat az érintettek összehangolva tegyék meg. Ehhez az önkormányzatok és egyes ingatlantulajdonosok hozzáállását és szemléletét is meg kell változtatni” – tette hozzá Hoffmann Imre.

Bíró Tibor elmondása szerint a kétnapos rendezvény átfogó célja többek között a meglévő települési csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztési stratégiáinak és a településfejlesztés lehetőségeinek bemutatása volt. Emellett a résztvevők megvitatták a klímaváltozással együtt járó szélsőséges időjárási helyzeteket figyelembe vevő hatékony települési csapadékvíz-gazdálkodás műszaki, gazdasági és jogi megoldásait is. A Víz tudományi Kar dékánja továbbá kiemelte, hogy a társadalmi tudatosság kialakítása a víz használatának kérdésében egyre fontosabb, illetve hogy az újabb generációk már egyre környezettudatosabban élnek, és az életükben egyre nagyobb szerepet kap a „víztudatos” életvitel is. ●

Szöveg: Juhász Katalin • Fotó: Vízművek

100 évesen is optimista a legidősebb ludovikás

Szívélyesen fogad, hellyel kínál és beszélni kezd, összefüggően, logikusan, nem csapongva, árad belőle az optimizmus. Kis idő után megszakítja kérdéseinkre adott válaszát, majd megkérdezi: „Miért is magázódunk? Szervusz!” Alig múlt 100 éves a Ludovika Akadémia 1940-ben avatott tüzér főhadnagya, Hodobay Andor, aki beszélt a katonai hivatásról, az akadémiai évekről, Kassa második világháborús bombázásáról és hadifogságáról is.

● Felmenői között volt-e katona?

Édesapám és a bátyám tartalékosok voltak az első világháborúban, bár a testvérem nem nagyon kedvelte a katonaságot. Egyik sógorom híradós őrnagy volt, ő volt hivatásos, a többiek tartalékosok. Apám – a hagyományoktól eltérően – a polgári pályát választotta: Miskolcon volt főjegyző, majd később polgármester. Én 8 évig a miskolci Fráter György Királyi Katolikus Gimnáziumba jártam, ott érettségiztem, majd jelentkeztem a Ludovika Akadémiára.

Még gimnazista koromban ismertem meg a miskolci tüzérsztyált, oda jártam be lovagolni.

● Mi volt az indíttatása, hogy ezt a hivatást válassza?

Már középiskolában erre a hivatásra készültem, számomra a katonaságon kívül nem is volt más. Az előbb említett katonákon kívül még a legidősebb nővéremnek udvarolt egy tartalékos katona, ő is jó benyomást tett rám a katonaéletet illetően. Később ő meghalt, én mégis katona akartam lenni. A felvételi tárgyak »

közül az ábrázoló geometriát a gimnáziumban nem tanultuk, ezért magántanárt fogadtunk néhány társammal, és a nyári hónapokban ábrázoló geometriát tanultunk. Sikeres volt, mert felvettek a Ludovika Akadémiára.

● **Milyenek voltak a ludovikás évek?**

Összességében kellemes időszak volt. Az első hónap volt nehéz, kemény kiképzésen vettünk részt. A civil, kényelmes életből a katonai, sportos életmódba csöppentünk, ez nem volt minden nehézség nélküli. Az első időkben sokszor izomlázam volt a kiképzéstől, de később hozzászoktam a fizikai terheléshez, és végül minden jól ment. Az első évet csapatnál szolgáltam a 6. honvéd táborig tüzérsztyálynál, Debrecenben. Leszerelésekor a hadapród rendfokozatot kaptam meg. A Ludovika Akadémián 1938-ban kezdtem. A tanárok jók voltak, szimpatikusak, emberségesek, felnőttként kezeltek bennünket. A civilek ránk ragasztották a „tekintetes” jelzőt, így „tekintetes urakká” váltunk. Október 1-jén vonultunk be, majd jött egy hónap alapkiképzés. Ezután pedig kezdődött maga az iskola, tehát az elméleti ismeretek elsajátítása, magyarán beültünk az iskolapadba. Egy hónap múlva a tanulásból kiesett 2-3 nap, amikor az akadémiák a honvédcsapatok élén bevonultak Kassára. Mi, mint tüzérek még a lovainkat is magunkkal vittük. Kassán barátságosan fogadtak, később én is ott szolgáltam. Miután az akadémián befejeztem az elméleti oktatást,

és levizsgáztam, volt egy nyári éles lögyakorlat Hajmáskéren, ahová gyalogmenetben vonultunk le. Emlékeim szerint július elején jött a parancs, hogy azonnal vonuljunk be a Ludovikára, rendkívüli hadnagyavatásra. 1940. július 4-én avattak teljesen szabályosan, hagyományos, ünnepi keretek között. Megkaptam hadnagyvi egyenruhám, majd a kassai 23. táborig tüzérsztyához kerültem. Akkor már hadiállapotban voltunk, ütegparancsnok lettem, és egy zászlóstól tanultam nagyon sokat a málházott hegyi üteg működéséről. Később visszatértünk Kassára, ahol folytatódott a kiképzés.

● **Milyen volt az az időszak?**

Jól éreztem magam, idősebb és fiatalabb tisztekkel szolgáltam együtt. A tisztok feleségei pedig gyakran hívtak kártyapartikra, remek eszpresszóval vártak az ilyen alkalmakon. Ilyen volt a társasági élet. Bedolgoztam magam, készenlétben voltunk.

● **Hogy élte át és túl Kassa bombázását 1941. június 26-án?**
Emlékeim szerint akkor a tisztvi étkezdében ebédeltem, amelynek a gyalogezred adott otthont. Ez légvonalban körülbelül 800 méterre volt a tüzérlaktanyától és az első vagy második emeleten volt az étkezdé. Egyszer csak robbanásokat hallottunk. Szaladok az ablakhoz, hát látom, hogy lövik a laktanyánkat. A repülőgépek széles sárga csíkkal festettek voltak. (Ez a német gépek megkülönböztető jele volt – a szerk.) A tüzértisztek nagy

része a szerencsének köszönheti, hogy nem volt veszélyben, mert épp akkor a gyalogezred tisztvi étkezdéjében volt. Később a fel nem robbant bombákat már a mi tüzérsztyeink robbantották fel a gyakorlótéren.

● **Mi történt a bombázás után?**

1942 elején mozgósították a kassai 23. hadosztályunkat. Júliusban indultunk Kassáról egy nagyon szép úton a Magas-Tátra alatt. Átkeltünk a Kárpátokon, és aztán kelet felé vonultunk. Kurszkig vonaton mentünk átalakított vagonokban, majd a Dontól 80 kilométerre leszálltunk, ahonnan gyalog mentünk tovább. 3-4 nap gyaloglás után elfoglaltuk a helyünket, figyelőállásban voltunk, harc nem volt. Ezek tőlünk északra Lvivnál dültek, ott a szombathelyi hadtest harcolt. Út közben egy felrobbant akna repeszdarabja a sógoromat találta el, aki azonnal meghalt.

● **Hogyan sikerült megúszni az áttörést?**

December 28-án jött a minisztériumi utasítás, hogy minden tüzérezredtől 2-2 németül beszélő tüzértiszteket vezényelnek Németországba, tüzérségi löiskolába, a német tüzérséggel való együttműködés oktatására, tapasztalatszerzésre. Január 2-án indultak a Dontól Budapestre, majd a HM-ben történt eligazítás után január 6-án már Jüterbogban voltak. Ez volt a német Hajmáskér. Itt értesültek január végén a doni katasztrófáról, amely az egész csoportot mélyen lesújtotta, hiszen mindnyájukat a Dontól vezényelték a löiskolába, tehát mindnyájan személyesen érintettek voltak. A német löiskola február végéig tartott. Engem Budapestre vezényeltek, ahová karácsony után érkeztem meg. Január 6-án ért tehát minket az áttörés híre, akkor kezdtek támadni a mi hadosztályunkat. A doni áttörést úgy mesélték el, hogy mellettünk a szomszédban, a jobb szárnyon az olaszok voltak, és megkezdték a visszavonulást. Velük párhuzamosan mozgott a mi ezredünk, együtt vonultunk velük dél felé. Ahogy elmesélték nekem, két-három falu múlva találkoztak orosz katonákkal. Ők nem akarták elhinni, hogy ott magyarok és németek is vannak, igaz, öltözkölkön ez nem is látszott, mert igyekeztek mellőzni a katonai uniformist. Azért nem tudom élethűbben elmesélni, mert nem voltam ott. Egy pillanatra álljunk meg. Miért is magázódunk? Szervusz!

● **Köszönöm, megtiszteltél! Akkor folytassuk kötetlenebb stílusban. Hogy ért véged számodra a háború?**

Haditapasztalatokkal rendelkező tisztként tartottak nyilván, így a háború utolsó napjaiban kiképzőtisztként dolgoztam a tüzérezrednél. A szovjet csapatok előrenyomultak, 1945-ben gyalogmenetben indultunk Ausztriába.

● **Hogyan jött a hadifogság?**

Akkor már nem Kassán voltam, hanem Pesten. Tulajdonképpen úgy „estem” hadifogságba, hogy megláttam egy menetoszlopot, amely egy hadifogolytáborba tartott, és miután már látszott,

hogy elvesztettük a háborút, egyszerűen közéjük álltam. Híreket kaptunk arról, hogy ránk és a német katonákra is finn katonák vigyáznak, és tulajdonképpen nincs rossz dolguk a hadifoglyoknak. Akkoriban rossz híre a francia hadifogságnak volt, onnan rossz körülményekről számoltak be. Német területen, az osztrák–német határon estem amerikai hadifogságba. Ott ittuk a jó feketét, és éhezünk – egy nagy dézsában kiváló feketekávé volt, ám az étkezés meglehetősen szegényes, így a napi adag kis kenyér mellé jól jött az a vékony szalonna, amelyet sikerült magammal vinnem. Úgyhogy mindig volt mit ennem a kenyér mellé, a szalonnát megosztottam a barátaimmal, azokkal a tartalékos tüzértisztekkel, akikkel együtt voltunk a táborban.

● **Hogyan szabadultál?**

Erre nehéz visszaemlékezni, mert nagyon régen meséltem el. Németországba kerültem, a szabad világba. Amikor Magyarországot is főlzabadították, akkor tértünk haza azokkal, akik Hajmáskérről is oda voltak vezényelve. 1946-ban, ha jól emlékszem.

● **Hogyan tértél vissza a polgári életbe?**

Jelentkeztem a Műegyetemre, majd fél évvel később iratkoztam be a gépészmérnöki osztályra, mert a Ludovikán végzett tanulmányaim alapján az első felét elengedték. Gépészmérnök lettem, és dolgoztam már egyetemi hallgatóként is. Az ERŐTERV-nél nagyfeszültségű távvezetékek tervezésével, létesítésével foglalkoztunk. 42 évet dolgoztam, 72 évesen mentem nyugdíjba.

● **A rendszerváltoztatás után lehetőség nyílt a bajtársak emlékének ápolására. Hogyan kapcsolódtál be ebbe a munkába?**
Nem voltam a kezdeményezők között, sokáig nem is tudtam erről. Nem voltam kapcsolatban azokkal, akik ezt csinálták. Később megszervezték egy ludovikás évfolyam-találkozót, ennek az adminisztrációs ügyeibe kapcsolódtam be. 1992-ben az évfolyam 54 hős halottja emlékére emléktáblát avattunk, később emlékkönyvet adtunk ki, amelyet Szentkirályi Frigyes évfolyamtársunk lektorált.

● **Manapság hogyan telik egy napod?**

Még rendszeresen sétálok, ki-kimegyek a szabadba. Szeptember 13-án lettem 100 éves, sokan köszöntöttek, ti is. A Nemzeti Közszoigálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karáról Pohl Árpád dékán úr jött, kaptam egy szép zafir oklevelet a végzés 80. évfordulója alkalmából, illetve egy emléklaplakettet is. Jött két fiatal honvédtisztjelölt is, elmondták, milyen a tanulás ma, milyen fejlesztések előtt áll a honvédség.

● **Rajtuk keresztül milyen üzeneted lenne a mai fiataloknak?**
Azt mondtam nekik akkor is, hogy legyenek felkészültek, és vigyázzanak az ország egységére. ●

AZ ÚJ MÉDIA ÚJ SZABÁLYOZÁSA

Az Európai Parlament tavaly novemberben fogadta el az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló uniós irányelv (AVMS) módosítását. Ez a televíziók és rádiók szabályozási területe mellett már a videómegosztókon elérhető audiovizuális tartalmakra is fókuszál. A cél egyebek mellett a kiskorúak védelme és a gyűlöletbeszéd elleni hatékonyabb fellépés. A területtel foglalkozó kutatók azt mondják: a módosítás hatott az internet világára, így az elmúlt egy-másfél év újdonságait nem haszontalan elemezni. Erre vállalkozott legutóbbi rendezvényein az NKE Információs Társadalom Kutatóintézet (ITKI) is.

„Megdől az a nézet, hogy az internet világa szabályozhatatlan. Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló uniós irányelv 30 éves történetében 2007-ben volt az egyik nagy fordulópont, az Európai Bizottság akkor már az online szolgáltatásokra is kiterjesztette a szabályozást, megdől tehát a fenti nézet” – mondta Koltay András rektor az ITKI workshopján. A médiajogász mint a terület kutatója úgy látja: a szabályozás az irányelv elfogadása után újabb fejlődési szakaszokba léphet. A tendencia világos: a következő években még több figyelem irányul ezekre az audiovizuális platformokra. Az újabb fejlődési szakasz pedig remélhetőleg arra keresi majd a választ, mit lehet kezdeni az állami szabályozáson túl a magánszabályozással, azaz lehet-e sajtó- vagy szólásszabadság korlátozására igényt támasztani egy olyan platformmal szemben, amely magántulajdonban van. Újabb fejlődési szakasz lehet, hogy a szolgáltatóknak nemcsak azt mondják meg, hogyan szüntessék meg a káros tartalmakat, vagy hogyan tompítsák ezeket a veszélyeket, hanem telepítenek rájuk például közszolgálati kötelezettségeket éppúgy, mint a jelenlegi hagyományos médiaszolgáltatókra. „A platformok tekintetében egyelőre még csak elvi szinten vetődött fel ilyen kérdés” – szögezte le a médiajogász.

A vonatkozó uniós irányelv tavalyi módosítása a videómegosztó platformokat szolgáltatókat is beterelte a médiaszabályozás hatálya alá. „Az ilyen szolgáltatók nemcsak teret adnak, hanem rendszerezik is ezeket a tartalmakat, az irányelv mégsem tekinti ezeket médiaszolgáltatóknak” – erről Sorbán Kinga beszélt. Az ITKI kutatója kiemelte a live streaming szolgáltatások specialitását, amelyek esetében a tagállami implementáció függvényében alkalmazható az irányelv, hiszen egy élő közvetítés után sok esetben eltűnnek ezek a tartalmak, azokat nem szükségszerűen tárolják a portálok. Az AVMS irányelv több kötelezettséget ró az azt alkalmazó uniós tagállamokra. Megköveteli az átültetést a nemzeti gyakorlatba, nyilvántartásra és ellenőrzésre kötelezi a tagállamokat, de a jogorvoslatokat is nemzeti hatáskörbe utalja. Mivel a jogorvoslat tartalmi köre meglehetősen tág, mindenképpen szükséges biztosítani a bírósági jogérvényesítés lehetőségét, viszont az még nyitott kérdés, hogy az egyén melyik bírósághoz fordulhat panaszával, illetve hogy közvetlenül a platform döntése ellen, vagy később, már egy közigazgatási döntés megtámadásaként fordulhat tagállami bíróságokhoz. Érdekes, hogy a Google-ra és a Facebookra eddig nem volt alkalmazható az AVMS irányelv, az Európai Bizottság azonban most arra törekszik, hogy médiaszabályozási szempontból is valamilyen uniós tagállam joghatósága alá vonja ezeket a szolgáltatókat. Szintén érdekes kérdés, hogy milyen gondokat okozhat egy videómegosztó platform moderátorának az AVMS alkalmazása. Detrekői Zsuzsanna ügyvéd öt problémakört jelölt meg, amelyek közül az egyik az azonosítás problematikája. Egy ilyen platform kezelője ugyanis nem tudja

ellenőrizni a felhasználó életkorát anélkül, hogy mindez kiskorúak esetében ne jelentene szülői vagy törvényes képviselői hozzájáruláshoz kötött adatkezelést, elvégre az életkor személyes adatnak minősül. Ha pedig ezt nem tudja kontrollálni, akkor az irányelv kiskorúak védelmére vonatkozó törekvése nehezen tartható be. Szintén probléma, hogy egy moderátor nem tudja meghatározni, mi minősül felnőtt- vagy gyűlöletkeltő tartalomnak, milyen tartalom tartozik a bűncselekmény kategóriába, vagy mi tartozik a reklám tárgykörébe. A megbotránkozott tartalmak eltávolítása összességében a gyakorlatban is jól működik. Az egyik legnagyobb videómegosztó platform, a YouTube 2005-ben azért indult, hogy támogassa az emberi önkifejezést. 100 országban, 80 nyelven működik, és percenként 500 óra videót töltenek fel rá. Magyarországon 250 csatornája van és 100 ezer feletti a feliratozó dolgozók száma a platformon, amely a hazai internetezők 80 százalékát eléri, és ahol a megtekintések 80 százalékban mobilszközön történnek. Ezek a számok rámutatnak arra, hogy mekkora felelősség terheli a szolgáltatót, de gyanút is kelthetnek akár a káros tartalmak hatékony eltávolítását illetően. Juhász Levente, a Google közönségkapcsolati vezetője arról számolt be: az idei második negyedévben 9 millió videót, 4 millió csatornát és 537 millió kommentet távolítottak el a YouTube-ról a fenti indok miatt. Hogyan tudnak ilyen hatalmas adatmennyiséget kezelni? A válasz az automatizálásban rejlik. A szexuális, erőszakos és megbotránkozott tartalmak eltávolítása egyre finomabbra hangolt algoritmusok segítségével történik, sok-sok partner, többek között a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság nyújt segítséget abban, hogy megjelölje a káros tartalmakat. Egy elemzőcsapat dönt arról, hogy egy adott tartalom ütközik-e a közösségi irányelveikkel, mindez hatékony és gyors eltávolítást tesz lehetővé az esetek 82 százalékában még azelőtt, hogy bárki látná. Az előbbieken említett nagyszámú eltávolított káros tartalom 99,3 százalékát egyébként a szűrő algoritmusok találták meg a mért időszakban. A fejlődés a technológia alkalmazásának megkezdése óta eltelt rövid idő ellenére is hatalmas, 2018-ban 8,2 millió videó esetében 77 százalék volt az algoritmusok által megtalált káros feltöltés, tehát negyedévről negyedévre nő a hatékonyság. Mondjuk nem csoda, hisz tízezer ember dolgozik ennek a hatékonyságnak a növelésén, amelynek egyik eszköze a rendszer folyamatos finomítása. Egyre fontosabb cél, hogy a kiskorúak, akik manapság már beleszületnek a mátrixba, a net világába, ne férjenek hozzá a káros tartalmakhoz. Az irányelv finomhangolása mellett az uniós jogalkotók a gyermekvédelmi rendszer főbb elemeit is csiszolgtatják. Szikora Tamás, az ITKI kutatója szerint a tájékoztatás, a műszaki intézkedések, de a médiatudatosság növelése is ilyen elem, ám a jogalkotók egyre nagyobb szerepet szánnak a szülőknek is a probléma elkerülése érdekében. Vannak azonban akadályok is, »

hiszen a televízió nézhető online tartalmak vagy a szolgáltatók szabályok kijátszására irányuló cselekedetei megnehezítik a cél elérését. Hogyan tovább? A tagállamokban ugyan még zajlik az irányelv átültetése, de már felmerült a következő nagy kérdés, hogy mennyire terjedjen ki a szabályozás az újabb szolgáltatókra, például a közösségi médiára. Miközben a felhasználót mindez – valljuk be – nem nagyon érdekli, számára az adott tartalom elérhetősége a fontos. Ebben a nyitott és számos lehetőséget tartogató piaci térben egyébként még a nagy szolgáltatók is keresik a helyüket. A jogszabályok betartása nemcsak számukra, de szerződéses partnereik számára is kihívás. Mint a workshopon is jelen lévő Magyar Telekom képviselői elmondták: felmerül bennük a kérdés, hogy az irányelv nem diszkriminatív-e kifejezetten a nagy szolgáltatókkal szemben? Szintén kérdés, hogy a nagy amerikai tartalomgyártók árnyékában hogyan lehet növelni az európai tartalmak versenyképességét és az európai szintű szabályozás mellett biztosítható-e a minőségi magyar tartalmak láthatósága? ●

Szöveg: Tasi Tibor

AZ ÚJ MÉDIA ÉS A SZÓLÁSSZABADSÁG

Kétséget kizáróan megdönti az internet szabályozhatatlanságának mítoszát *Az új média és a szólásszabadság* című könyv, amelyet az internetes platformok társadalmi nyilvánosságra gyakorolt hatásáról írt Koltay András. A Nemzeti Közszerzői Egyetem rektora az angol és magyar kiadásban megjelent munkáját bemutató műhely-konferencián azt mondta: a könyv nem az internet áldásos hatásairól szól, beszélni azonban kell róla, hiszen a világháló „gazdagította a társadalmi nyilvánosságot”, az információhoz jutást pedig jelentősen megkönnyítette. A médiajogász szerző utalt az amerikai elnökválasztással kapcsolatos fake news botrányra, amely óta három év telt el, így ez ma már nem tekinthető új jelenségnek, azonban „minőségében, sebességében, terjedési hatáskörében” mégis nővön. Koltay András szerint újdonság, hogy alkotmányos védelem illeti meg az algoritmusok által generált keresési hibákat, de a nem emberek által összeállított Facebook-hírfolyamot is. A szerző beszélt az internetet körülölelő mítoszokról is, például arról, hogy az internet szabályozhatatlan, vad világ, ahol az államnak nincs szava. Szintén mítosz, hogy az internet adta korlátlan szabadság majd békéhez, szeretethez vezet, holott a társadalmi problémák ebben a közegben is nőttek. A megjelenéseket generáló algoritmusok körül is van mítosz, Koltay András ezzel kapcsolatban arra hívta fel a figyelmet, hogy ezek végén azért mindig ott van egyrészt az azokat létrehozó ember, másrészt a befogadó, aki a Facebook egyik kísérletének tanulságai szerint terelhető, manipulálható például egy parlamenti választás esetén. „Minden nemzetnek joga van ahhoz, hogy saját nyilvánosságát szabályozza” – fogalmazott Koltay András annak kapcsán, hogy az online platformok esetén a szabályozási technikákban az államnak és a szolgáltatóknak is vissza kellene lépniük, és valahol félúton lenne érdemes kialakítani a szabályozás kereteit.

ÚTEMLÁGAZÁS

KÜLÖN ÚTRA TÉRNEK A BRITK

„Az Egyesült Királyság a brexit után nem lesz kevésbé európai ország” – állítja Észak-Írország főügyésze. John F. Larkin a Nemzeti Közszerzői Egyetemen tartott előadásában azt hangsúlyozta, hogy a brit kilépéssel kapcsolatban számos megválaszolatlan kérdés akad, és ezekkel kapcsolatban érdemes kellő óvatossággal fogalmazni. A Nemzetközi és Európai Szakkollégium rendezvényén pedig bizonytalan és „fáradt” brexitről beszéltek a szakértők.

Boris Johnson brit miniszterelnök szerint még karácsony előtt ismét a parlament elé kerül a brit EU-tagság megszűnésének feltételeit rögzítő megállapodás, ha a kormányzó Konzervatív Párt megnyeri a december 12-ére kiírt, előrehozott választást. Az Egyesült Királyság október 31-én lépett volna ki az Európai Unióból, de az Európai Tanács 2020. január 31-ig meghosszabbította a kilépési határidőt. Johnson ezután kezdeményezte az előrehozott választások kiírását december 12-ére, és az indítványt a parlamenttel folytatott hosszas tusakodás után el is fogadtatta.

Itt tartunk november végi lapzártánk idején, és a történetben még elég sok a bizonytalanság. Erre utaltak azok a szakértők is, akik az NKE különböző rendezvényein fejtették ki a témával kapcsolatos véleményüket. Bizonytalan és „fáradt” brexitről beszéltek például a Nemzetközi és Európai Szakkollégium rendezvényén felszólalók. A kerekasztal-beszélgetésen Koller Boglárka nemzetközi rektorhelyettes elmondta, hogy a brit miniszterelnöknek, Boris Johnsonnak nagy csalódás, hogy nem sikerült az október végi kilépés, ráadásul a január végi újabb »

határidő is „flexibilis”. Mindez pedig jelentősen megterheli az uniós intézményrendszert, és újabb bizonytalanságokat szül. „Meglepetések sorozatáról beszélhetünk” – utalt a sokat emlegetett rendezett és rendezetlen brexit melletti harmadik útra Szemlér Tamás. A Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék vezetője szerint az egész ügy számtalan fordulata megmutatja a „no Brexit” lehetőségét, azaz, hogy az Egyesült Királyság nem lép ki, vagy nem az eredeti elképzelések szerint lép ki a közösségből. Elhangzott az is: a brexitről szóló népszavazás precedenst teremtett, ami a kontinens jogalkalmazásától eltérően a briteknél mindent visz, a nép akaratának véghezvitele jogrendszerük talapzata. Az Egyesült Királyság előrehozott választásokra készül, amely kapcsán érdekes kérdésnek bizonyul a versengő pártok kampányában a brexithez való viszony. Kaszap Márton, az Európa-tanulmányok Tanszék tanársegéde elmondta: a konzervatívok megállapodáson alapuló kilépést akarnak, míg a Munkáspárt újratárgyalná a kétoldalú kapcsolatokat, ez utóbbi újdonság. A Liberális Demokrata Párt egyoldalúan visszavonná Nagy-Britannia kilépési kérelmét, ők tehát „nem érzékenyek a népakaratra”. Kaszap Márton szerint ez sokakat meglepett, de válasz lehet a munkáspárti bizonytalanságra, és megmutatja sokak hozzáállását a történésekhez, amire már új fogalom is létezik: „brexitfáradtság”. A Brexit Párt megállapodás nélküli kilépést akar, a Skót Nemzeti Párt a bennmaradás, ezzel együtt a skót függetlenség mellett tör lándzsát, míg a Zöld Párt is a bennmaradás oldalán harcol. Utóbbi pozícióját az elmúlt időszak zöld tüntetéseinek sora, de akár még a nyáron sem megszokott 38 fokos hőmérséklet emlékképe is erősítheti. Koller Boglárka a pártok hozzáállásához kapcsolódva megjegyezte: a briteknek vissza kellene venni a „birodalmi öntudatból”, hiszen a nemzetközösség tagjainak eltérő véleménye egy olyan új kihívás, amely az Egyesült

Királyság történelmében nem volt megszokott. Mindez pedig magával hozhatja például a skótok későbbi visszalépését is az EU-ba. Szemlér Tamás szerint, ha egy ilyen függetlenedési törekvés sikeres, akkor nem lesz egyedüli Európában, példa erre a katalánok autonómiaigénye. A kerekasztal-beszélgetésen szó volt még a brexit gazdasági-pénzügyi hatásairól a hanyatló világ gazdasági környezetben. Ilyen időszakokban ugyanis nehezebb újratárgyalni kereskedelmi szerződéseket, mint egy pezsgő gazdasági milióban. Ráadásul az uniós költségvetésből kieső szigetországi befizetések hiányát a bent maradt tagállamok, köztük Magyarország is megérezheti. A biztonsági kockázatokról elhangzott, hogy az Írország és Észak-Írország között visszaállítandó határellenőrzés az Ír Köztársasági Hadsereg, vagyis az IRA újbóli megerősödését hozhatja magával. Koller Boglárka szerint van rá esély, hogy visszatérnek a múlt borzalmai, mindez pedig ráirányítja a figyelmet az európai integráció pozitívumára: a nacionalista ellentétek feloldásának képességére és a kisebbségek jogainak garantálására.

És ha már szóba került Észak-Írország, kevés autentikusabb hozzászóló lehet a témához, mint az ottani főügyész, aki az NKE Politika- és Államelméleti Kutatóintézet meghívására érkezett a Ludovikára. John F. Larkin egy olyan pozíciót tölt be, amelyet a devolúció folyamata során hoztak létre a 2000-es évek elején. Belfastban, a Queen's Universityn szerzett jogi diplomát, majd akadémiai érdeklődése vezérelte abban, hogy büntetőjogot tanítson a Trinity College intézmény hallgatóinak. 2010-ben kérte fel Erzsébet királynő erre a speciális, jogi tanácsadói szerepre. Észak-Írország főügyészeként feladata a közjő védelme jogi értelemben, illetve a bíróságokon az Egyesült Királyság északír vezetésének képviselője. „Az Egyesült Királyság a brexit után nem lesz kevésbé európai ország” – vélekedik a főügyész, aki

SORSKÉRDÉS A BREXIT

A Politika- és Államelméleti Kutatóintézet rendezvényén Koltay András „sorskérdésként” jellemezte a brexitet, lévén, hogy nemcsak az Egyesült Királyság és Írország kapcsolatára gyakorol jelentős hatást, hanem az egész Európai Unióra is. Szintén sorskérdésnek minősül a nyugati jogi kultúra továbbélése. „A brexitet az európai közbeszédben negatív jelenséggé szokták feltüntetni” – fogalmazott a Nemzeti Közszerkeleti Egyetem rektora. Bár a brit akadémikusok és az egyetemek többsége is ellenzi a brit kilépést, mégis tudomásul kell venni, hogy a kilépés egy demokratikus döntés eredménye. „Fontos, hogy ne helyezzünk egyenlőségjelet az Európai Unió értékei és az európai értékek közé” – mondta Koltay András, és hozzátette, hogy az utóbbinak az EU-n kívüli európai államok is képviselői lehetnek. Amikor egy olyan országról beszélünk, mint az Egyesült Királyság, amely szép lassan elhagyja az Európai Unió közösségét, felmerül az európai értékek azonosításának kérdése. Vannak tehát olyan kérdések, amelyeket ismét meg kell válaszolnia az Egyesült Királyságnak.

szerint a brit kilépéssel kapcsolatban számos megválaszolhatatlan kérdés akad, és ezekkel kapcsolatban érdemes kellő óvatossággal fogalmazni. Előadásában elsőként az európai jogi tradícióról beszélt, majd az Európai Unió gyakorlatának két, a nyugati jogi tradícióktól eltérő jellemvonását emelte ki, végül pedig a brexit hatásait ismertette a bel- és külpolitikában egyaránt. Az európai jogi tradíción belül utalt a római jog, a természetjog

és a joguralom szerepére a kontinens jogi gondolkodásán belül. Szerinte ezen értékek a brit jogrendszerben is tetten érhetők. E hagyományoktól legalább két ponton eltér az Európai Unió gyakorlata. Egyrészt az Európai Bíróság szerepére utalt John Larkin főügyész, amely jogalkotóként lép fel egyes esetekben, másrészt pedig a Matthew Arnold 19. századi teoretikustól átvett kultúra és anarchia fogalmakat szembeállítva jutott arra, hogy a francia jakobinusok voluntarista, absztrakt gondolkodásának folytatója az unió. Szerinte ez a fajta jakobinizmus és az Európai Bíróságnak a hagyományoktól és az uniós szerződésekben lefektetett elvektől való elszakadása nagyban közrejátszott a brexit igényének megfogalmazódásában. A britek távozása tekinthető válasznak arra a kérdésre, hogyan lehet az európai jogi hagyományt megőrizni a 21. században úgy, hogy az a jelenkori kihívásokra is reagálni tudjon.

John F. Larkin előadásához az NKE két oktatója is fűzött kommentárt, illetve tett fel kérdéseket az északír főügyésznek. Egedy Gergely kifejtette, hogy a lassan három és fél éve folyó brexit-tárgyalások egyik központi, érzékeny kérdése az Észak-Írország és Írország közötti határ. Jelenleg az áruforgalom mindenféle korlátozástól mentesen történik, hiszen Észak-Írország és Írország is az EU belső piacának részét képezik. „Ez megváltozhat a jövőben, hiszen a két Írország más-más rendszerhez tartozhat” – jegyezte meg a Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék oktatója. Ennek kezelése kulcsfontosságúnak bizonyul a jövő szempontjából. Vizi Balázs, a Nemzetközi Jogi Tanszék vezetője az Európai Bíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága működésének különbségeire hívta fel a figyelmet. Elhangzott, hogy utóbbi bizonyos szempontból nyitottabb a nemzeti jogrendszerek sajátos hagyományaira. ●

MAGYARORSZÁG AKTÍVAN RÉSZT VETT A SZOCIALIZMUS BUKÁSÁBAN

A rendszerváltás a világpolitika centrumába helyezte Kelet-Közép-Európát, így Magyarországot is – hangzott el a Nemzeti Emlékezet Bizottsága, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, a Magyar Nemzeti Levéltár, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára és a European Network Remembrance and Solidarity közös rendezvényén. A Ludovika Főépületben tartott tanácskozáson a rendszerváltás nemzetközi vonatkozásairól beszéltek magyar, osztrák, lengyel, cseh és amerikai szakértők.

Bush 1989-es budapesti látogatásakor

Márai Sándor *Mennyből az angyal* című versében a költő felteszi a kérdést: Ilyen nagy dolog a szabadság? „Mindazok, akik felnőttfejjel éltek meg a rendszerváltást, kijelentő mondatban mondják: igen, bizony, ilyen nagy dolog. Talán a legnagyobb” – fogalmazott köszöntőjében Koller Boglárka. Az NKE nemzetközi rektorhelyettese elmondta, hogy a szovjet rendszer halálos sebet 1956-ban, Budapest utcáin kapott, de nem szabad elfelejteni az 1953-as keletnémet eseményekről, az 56-os poznańi munkásfelkelésről, majd a későbbi bársonyos forradalomról és szolidaritási mozgalomról sem. „Ez mind annak a jele volt, hogy mi, közép-európaiak nem fogadtuk el a keleti típusú diktatúrát” – hangsúlyozta Koller Boglárka. A kommunizmus bukásához sokan hozzájárultak a volt szocialista országokban és a nemzetközi szinten is. Utóbbiak közül kiemelkedő Ronald Reagan, Margaret Thatcher, Helmut Kohl és George Bush szerepe is. Az Európai Unióval foglalkozó oktatóként és kutatóként a nemzetközi rektorhelyettes arra hívta fel a figyelmet, hogy a térség országai közül számosan a NATO és az EU tagjai, és ez igazán nagy eredmény. „Az Európába való hazatérés szintén fontos mérföldkő, amely azt bizonyítja, hogy a magyarok szabadságának nincs határa” – fogalmazott.

tudták verni a kommunista pártok, ezek az események mégis egyfajta üzenetet jelentettek a nyugati országok számára. A kommunizmus ellenfelei 1989-re megerősödtek, az akarat pedig már korábban megjelent a demokratizálódásra. Mark Kramer óriási bátorságként jellemezte, hogy az emberek kimentek tüntetni ezekben az időkben a korábbi évtizedek negatív tapasztalatai után. A Szovjetunióval kapcsolatban elhangzott, hogy Gorbacsov alábecsülte az emberek elégedetlenségét a rendszerrel szemben, a változások ráadásul nagyon gyorsan történtek. »

François Mitterrand francia államfő és Pozsgay Imre államminiszter

„Kelet-Közép-Európa sorsát, mint az elmúlt néhány évszázadban mindig, a 80-as évek végén is döntő mértékben a nagyhatalmi viszonyok és a világpolitikai realitások határozták meg” – fogalmazott Földváryné Kiss Réka. A rendszerváltás eseményeit a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke úgy jellemezte, mint ami a világpolitika centrumába helyezte a térséget, így Magyarországot is. Közösen tudtak fellépni az országok, szabad demokratikus választásokat tartottak, kiléptek a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsából és a Varsói Szerződésből, valamint a szovjet csapatok is kivonultak a térségből. „Magyarországon hamar kialakul a politikai pluralizmus és a stabil kormányzat” – tette hozzá a szakember. Elhangzott az is, hogy Magyarország aktív szereplője volt a folyamatoknak, amire jó példa a keletnémetek előtti határnyitás, amely

Az amerikai elnök híres, „papírszétréptős” beszéde Budapesten

felgyorsította az eseményeket, és hozzájárult Németország egyesítéséhez. Ugyanakkor a nyugati országok vezetésében volt egyfajta aggodás, hogy a demokratizálódás útjára lépő országok elveszítik az uralmat az események felett, ráadásul tartottak a negyven évig „szőnyeg alá söpört” etnikai konfliktusok előtérbe kerülésétől is.

Érdekes kapcsolódási pont a témához François Mitterrand volt francia elnök keletnyitási-politikája. Garadnai Zoltán, a Magyar Nemzeti Levéltár főlevéltárosa szerint a francia külpolitika érdekei közé tartozott például a francia közvetítő szerep megőrzése a kelet-európai országokkal való orosz kapcsolatokban, valamint a szovjet függéstől megszabadulni kívánó országok és az Egyesült Államok kapcsolatának lazítása, vagyis annak elkerülése, hogy a szovjetek után az amerikaiak

is túlzott befolyásra tegyenek szert a térségben. „Éppen ezen célokat figyelembe véve nem véletlen, hogy Mitterrand francia elnök az elsők között volt, aki látogatást tett a frissen demokratizálódott országokban” – fogalmazott a szakember.

Gazdag Ferenc a NATO és a Varsói Szerződés közötti egyik utolsó, 1990. november 19-én aláírt megállapodásról, vagyis a hagyományos fegyverekről szóló szerződésről (Conventional Armed Forces in Europe, röviden CFE) beszélt. „A helsinki folyamatnak volt egy mellékszála. Ez arról szólt, hogy mi lenne akkor, ha az Európában felhalmozott hagyományos fegyvereknek a helyzetéről és az esetleges csökkentésükről is tárgyalnának” – fogalmazott a Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszék professzora. A helsinki értekezlet résztvevői az európai államok voltak. „A második világháború után először sikerült Európa valamennyi államát leültetni egy asztalhoz” – hívta fel rá a figyelmet a szakértő, aki szerint a fegyvercsökkentés nem mellébeszélés volt: a szerződésbe foglalt katonai eszközöket meg kellett semmisíteni, ki kellett vonni a hadrendből, legjobb esetben pedig kiállítási tárgyként múzeumokban helyezhettek el egy-egy hatástalanított darabot. Gazdag Ferenc előadásában szólt Jugoszlávia helyzetéről is, amely komoly kihívást jelentett Magyarország számára, mivel a CFE-szerződés nem vonatkozott az el nem kötelezett státuszú országokra. Értékelésként elmondta, hogy az „átalakuló Európa” szerződéséről van szó, amely Magyarország és a többi közép-európai ország biztonságának fundamentális alapját képezi. Paradoxon azonban, hogy a szerződés a mai napig érvényben van.

Kultuszokról és tényekről beszélt a rendezvényen Pröhle Gergely a rendszerváltás német–magyar összefüggéseinek fényében. A Stratégiai Tanulmányok Intézet vezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy a körülöttünk lévő országokban mennyivel „keményebben” ment végbe a rendszerváltás. „A magyar–német rendszerváltás közös történelmének leglátványosabb pillanata egyértelműen a határnyitás” – fogalmazott. Hozzátette, hogy ez az esemény menthetetlenül a kommunista magyar elit érdeme volt. Ezt a momentumot azóta úgy emlegetik, mint a magyar külpolitika egyfajta „csillagóráját.” A keletnémet vezetés szemében szintén tüskének bizonyult a Goethe Intézet megnyitása, számos feljelentést is intéztek ez ügyben Moszkvában, de ezek „süket fülekre találtak”. ●

Szöveg: Juhász Katalin • Fotó: MTI

HACKATHON: Így látják a jövő egyetemét a hallgatók

A 24 órás ötletversenyen, a „Jövő egyeteme hackathonon” az egyetemi közösségi terek, valamint az egyetemen belüli információcsere fejlesztése témakörében dolgoztak ki innovatív megoldásokat a Nemzeti Közszerződési Egyetem hallgatói. A Design Terminállal együtt szervezett kétnapos esemény a közös gondolkodást és problémamegoldást ösztönözte, hogy a jövőben a különböző területeken közszerződési feladatokat ellátó hallgatók már az egyetemi évek alatt sikeresen dolgozzanak együtt.

Szarka Gábor campus főigazgató, mentor: Nagy élmény volt részt venni ezen az innovatív eseményen, amely egyetemünkön egy teljesen új irányt jelent. Mi más lenne a feladatunk, mint hogy olyan módon alakítsuk egyetemi campusaink életét, hogy az valamennyi egyetemi polgárnak, különösen a hallgatói közösségnek jó legyen. Nagyon sok olyan ötlettel találkoztam a 24 órás kihívás során, amelyet a campusfejlesztésben fel tudunk használni, és számos olyan elképzeléssel is, amelyen már mi magunk is gondolkozunk. Ilyen például a campusapplikáció, amely az egyetemi tanulmányok segítése mellett jelentősen megkönnyítheti a hozzáférést a különféle campusszolgáltatásokhoz, illetve ilyen a közösségi terek fejlesztésére vonatkozó különféle elképzelések megjelenése is. A nyertes pályázókkal ezért már fel is vettem a kapcsolatot annak érdekében, hogy

közösen beszéljük át, hogyan lehet az ötletből valóság. Nagyon örülök, hogy ebben az innovációs versenyben a hallgatók ilyen lelkesen részt vettek. Innen is biztatom a hallgatókat, hogy keressék ötleteikkel a Campus Igazgatóságot vagy személyesen engem, hogy közösen alakíthassuk és fejleszthessük a jövő campusát!

„A Hackathon fontos üzenetet hordoz: a jövő egyetemét csak a hallgatókkal együtt lehet kitalálni” – fogalmazott Koltay András rektor a 24 órás innovációs ötletverseny megnyitóján. A Nemzeti Községi Egyetem és a Design Terminal közös rendezvényén 15 hallgatói csapat indult, hogy az egyetemi közösségi tér és az információcsere témakörében dolgozzanak ki innovatív megoldásokat. „A mai nap arról szól, hogy az NKE-n máshogy legyen, mint ahogy a legtöbb egyetemen általában: kérdezzék meg a diákokat” – fogalmazott Böszörményi-Nagy Gergely köszöntőbeszédében. A Design Terminal ügyvezetője szerint a tanulás világa akkor is átalakul, ha az egyetemek többsége nem vesz róla tudomást. „Közös eseményünkkel a Ludovika elébe megy a változásnak, és hallgatóival közösen dolgozik a jövőn. Ezzel más intézményeknek is jó példát mutat” – hangsúlyozta Böszörményi-Nagy Gergely. „A 21. században vagyunk, egy alapvetően megváltozott világban és megváltozott igényű fiatal generációkkal” – emelte ki köszöntőbeszédében Koltay András, aki szerint a régi módszerek már egyre kevésbé hatékonyak. „Van egy modern campusunk egy magát modernnek pozicionáló egyetemen, és nagyon sok mindenben nem tartunk eléggé előrehaladott állapotban” – jegyezte meg az NKE rektora. „A hallgatókkal együtt kell kitalálnunk, melyek azok az oktatás-módszertani eszközök, amelyek a kommunikációs és technológiai világban a társadalmi és kulturális adottságok mellett hatékonyan működtethetők” – hangsúlyozta az egyetem vezetője.

Az NKE Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karáról kilenc, a Rendészettudományi Karról egy, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karról pedig öt csapat indult a versenyen, ahol 24 óra állt rendelkezésre az ötletek kidolgozásához. A Design Terminal munkatársai orientációs és módszertani bevezető előadást tartottak a csapatoknak. A közös munkához mentorok segítségét is igénybe vehették. Az NKE részéről mentorként tevékenykedett Horváth József főtitkár, Szarka Gábor campus főigazgató, Orosz Lajos minőségügyi biztos, Koltányi Gergely digitális oktatási szakértő, Taksás Balázs százados, valamint Ludányi Dávid tanársegéd. A 24 órás ötletelés részeként a csapatok tagjai igény szerint pihenhettek is a chillszobában, vagy haza is mehettek aludni. A rendezvény második napján a csapatok egyenként mutatták be terveiket, majd a zsűri kiválasztotta a három legjobb ötletet. A zsűri munkájában Koltay András rektor és Böszörményi-Nagy Gergely ügyvezető mellett Cziczás Péter, EHÖK-elnök és Joós Andrea élménybiológia-tanár vett részt.

A megmérettetésen az első helyezést a Genda Noémi, Madarász Abigél, Karsai Klaudia és Benedeczky Lehel alkotta Parkland csapata érte el. Olyan egyetemi közösségi tér tervét mutatták be, amelynek üzemeltetését, programokkal megtöltését a hallgatók tervezik. A tervben Pezsgő névre keresztelt hely az NKE minden hallgatója számára nyitott, a diákok beszélgethetnek, közösen

Ludányi Dávid egyetemi tanársegéd, mentor: Fial tanársegéd oktatóként nagy lehetőség volt számomra, hogy egy ilyen tehetségmentoráláshoz kapcsolódó programon részt vehettem. Különösen jó volt látni, hogy voltak csapatok, akik nem saját szakukról vagy karukról kerestek maguk mellé társakat, hanem vegyültek más karok hallgatóival. Külön becsülendő volt, hogy a témák egy része ezzel a problémakörrel foglalkozott. Nagyon jó ötletek voltak, a csapatok nyitottak voltak a mentorok közreműködésére; érdeklődtek, kikérték a véleményünket. Olyan jó alapötlettel és saját megvalósítási irányokkal rendelkeztek, hogy tényleg elég volt pusztán iránymutatást adnunk. Amit sajnállok, hogy a rendezvényen nem tudott részt venni mindenki, aki jelentkezett. Ezeknek a csapatoknak üzenem, hogy ez ne szegje a kedvüket. Ha megvan a kreativitás gyakorlása iránti vágyuk, akkor ennek kibontakoztatására az egyetem lehetőséget fog biztosítani.

Horváth József főtitkár, mentor: A mi feladatunk azért volt érdekes, mert nem egy adott csapathoz voltunk beosztva, hanem minden résztvevő számára rendelkezésre álltunk. A csapatok tagjai hihetetlenül érdeklődők voltak a verseny során. A mi feladatunk nehézsége az volt, hogy mentorként nem a saját véleményünket kell elmondani, hanem meg kell próbálnunk elősegíteni az ötlet kibontását, felhívni a hallgatók figyelmét az esetleges buktatókra. Jó volt látni, hogy nagyon sok kérdésre találtak megoldást, amelyre próbáltuk őket rávezetni. A zsűri azokat az ötleteket preferálta, amelyek gyorsan, kis erőfeszítéssel megvalósíthatók, vagyis valós igények vannak a megvalósításukra az egyetem részéről is. Úgy gondolom, jó pár ötlet – nemcsak a győzteseké – megvalósulhat majd a jövőben.

tanulhatnak, dolgozhatnak projektjeiken. A csapat tervei szerint a hely kulturális térként és kávézóként is funkcionálna, este koncerteken és előadásokon vehetnének részt az egyetem diákjai. Az első helyezett csapat tagjai 300 ezer Ft értékű repülőjegy-utalvánnyal és Brain Bar napi belépőjegyekkel gazdagodhattak.

„A 24 óra nagyon fárasztó volt, így a végére már eléggé tompának éreztük magunkat, de a verseny rendezői mindent megtettek, hogy a lehető legjobban teljen el a nap, aminek én minden percét élveztem. Sose sétáltam még hajnal 3-kor az egyetemen. Minden hallgatótársamnak ajánlom, hogy egyszer próbálja ki, hihetetlenül megnyugtató. Nagyon örülök, hogy végre nyílt egy olyan fórum, ahol a diákok bátran elmondhatták, hogy mit lehetne javítani az egyetemen. Amikor a mi nevünket mondták, nem is igazán akartuk elhinni, hogy nyerünk, óriási öröm volt” – értékelt a győztes csapat egyik tagja, Benedeczky Lehel.

Második helyen végzett a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar háromfős csapata, amely egyetemi közösségépítő kihívásorozatot dolgozott ki. Ezzel kovácsolnák össze az egyetem különböző karain tanuló hallgatókat, megkönnyítve későbbi közös szakmai munkájukat. Az Uninspired Metamorphic csapat tagjai: Tomori Pál, Aszódi Előd és Fehér Alexandra, akik 150 ezer Ft értékű repülőjegy-utalványt és Brain Bar napi belépőjegyeket kaptak.

A képzeletbeli dobogó harmadik fokára a Regeneratives csapat tagjai léphettek fel, akik az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karról, valamint a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karról érkeztek. Projektjükkel a nemzetközi biztonság- és védelempolitika képzés során tervezik a két képzési hely közötti kapcsolatot erősíteni és elősegíteni, hogy a jövőben a különböző területeken közszolgálati feladatokat ellátó hallgatók már az egyetemi évek alatt sikeresen dolgozzanak együtt. Haiszky Edina Julianna, Csermák Martin Dániel és Lakatos Fanni Laura Brain Bar-belépőjegyeket vehettek át jutalmul. ●

Ludovika
ZENESZALON

„A bor bátrabbá tesz a szercelem megvállásában, és felerősíti a képességeket a zenében” – fogalmazott Horváth Attila a Ludovika Zeneszalon legutóbbi rendezvényén, amelyen Szilasi Alex zongoraművésszel ezúttal a zenének a borhoz fűződő kapcsolatát mutatták be. Ennek apropóján beszélgettünk az NKE egyetemi tanárával, alkotmánybíróval.

● **Izgalmas, és újra szabályozást kapott, ami több száz évig természetes volt Magyarországon: ezek a hegyközségek. Hogyan kapcsolódhatnak ehhez a témához?**

A borkultúra és a borászat miatt alakultak ki speciális szabályok arra, ki milyen rendben dolgozhat a szőlőbirtokon, milyen módon működnek együtt. A borvizsgálatot a borbírók végezték. Ez régen nagy megbecsülésnek örvendő tisztség volt, és a közigazgatásnak is egy nagyon érdekes területe. Ma is speciális szabályok vonatkoznak arra, ha valaki el akarja adni a szőlőbirtokát, vagy örököl ilyen birtokot.

● **Mit érdemes tudni a tokaji borról?**

A tokaji bor hozott legelőször világhírnevet Magyarországnak. Az egész világon ismerik a borászok és a borszakértők a tokaji nevet és a bort, amelyről már a 18. századi felvilágosult gondolkodók is tudtak. Gróf Fekete János, amikor elküldte a franciául írt verseit Voltaire-nek, tokaji bort tett mellé, hogy azt igya a költő. Voltaire a szokásos stílusában válaszolta, hogy „a bor jobb volt, mint a vers”. Nem sokkal később született Goethe *Faust* című műve. Amikor Mefisztó bort varázsolt, a három legkiválóbb bor között ott szerepelt a tokaji is. A kialakulása is érdekes: jogviták voltak a szőlőszüret idején, emiatt tovább maradt fent a szőlő, így alakult ki az aszúszerű bor. A trianoni békeszerződés révén a tokaji borvidékből egy kis darab átkerült a szlovák területre, ahol a szlovák borászok megpróbálták nagyobb tokaji borvidéket létrehozni, ezzel kiváltva egy nemzetközi jogi pert, hogy ki az, aki használhatja a tokaji nevet. A tokaji egy olyan erős

márkanév, hogy emiatt nagyon sokan megvásárolják ezt a bort, ezért kellett hosszasan pereskedni. Különböző trükköket alkalmaztak, a tokaji borhoz hasonló neveket írtak rá a palackokra.

● **A borhamisítás mellett milyen bűncselekmények kapcsolódnak még a borhoz?**

A borhamisítás kétféleképpen is történik: más címkét tesznek a borra, vagy valamilyen módon másként alakítják ki a bort. Ezeket a bűncselekményeket nagyon szigorúan szabályozzák, mert védeni kell a fogyasztót, másrészt a termelőt is, aki nehéz, fáradságos munkával dolgozik, hiszen a borászat nagy szaktudást igénylő munka. Nemcsak a borhamisítást büntették, hanem a részegséget is. Egészen súlyos büntetéseket szabtak ki: találtam olyan iratokat, ahol ötven botütést kapott az a személy, aki részegen randalírozott az utcán. Érdekes az is, hogy az alkoholos befolyásoltság alatt elkövetett bűncselekményeket hogyan ítélték meg. Voltak, akik szerint ezt egy enyhítő körülményként kell venni, hiszen a tudatuk nem volt tiszta a bűncselekmény elkövetésekor. Mások azt mondták, ezt nem kell figyelembe venni, vagy éppen súlyosbító

körülményként kell, hiszen van, aki azért iszik, hogy bátorságot merítsen a bűncselekmény elkövetéséhez.

● **A borkészítés és a hazafiság között lehet-e párhuzamot vonni?**

A borászok nagy hazafiak is egyben. Nem csak a megélhetés miatt dolgoznak itthon, erre hivatásként is tekintenek. A magyarok olyan szempontból is kiemelkednek az összes többi borász közül, hogy ők ráírják a nevüket a bor címkéjére. Külföldön csak a bor neve van feltüntetve, a magyar borászok viszont a címkén megjelenítik a saját nevüket is. Büszkén vállalják, hazafias tetteknek is érzik, hogy a magyar bor kultúráját, hagyományát erősítik. Erre épül rá nagyon sok egyéb hivatásrend a kereskedelemben, az iparban a hordók előállításától kezdve a különböző kellékek készítéséig amelyek a bor előállításához szükségesek. De ebbe a tevékenységi körbe tartozik a bor palackozása, szállítása és a vendéglátás is.

● **Mi jellemzi a magyar bor helyzetét?**

A szocializmus időszaka miatt a magyar borokat nem nagyon ismerik külföldön. A korábban már elismert borokat most újra be kell járatni, mert ezek nemzetközi »

viszonylatban is igen versenyképesek. Magyarország egy mezőgazdasági ország, nekünk azt kell preferálnunk, mert abból van a bevétel. Ez is a szocializmus egyik ilyen rossz öröksége, hogy az ipar a mindenható és a produktív, pedig épp ellenkezőleg: a modern társadalomban fogyasztás mindig lesz, ha nagyon megszorulnak az emberek, legutoljára az enni- és innivalóról mondanak le.

● **Mit lehet tenni a magyar bor ismertségének növelése érdekében? Például az NKE ebben hogyan segíthet?** Abban tudjuk segíteni a magyar borászokat, hogy akik nálunk végeznek, megteremtik Magyarországon a kedvező jogi, közigazgatási hátteret, továbbadják a nemzetközi kapcsolatokban a magyar bor jó hírét, valamint segítik a magyar bort külföldön is eladni, mert újra ki kell alakítani azt a presztízst, amelyet már korábban élvezett, amelyet megérdemelnek a magyar borok. Van olyan oldala is, amikor a magyar közigazgatásnak azt kell megoldania, hogy az alkoholistákat hogyan kezeljék, hogyan lehet a jogi hátterét megszervezni annak, hogy valaki elvonókúrára menjen, és próbálják meg kigyógyítani ebből a rettenetes helyzetből. Nagyon sok haszna van a bornak, a magyar borászok teljesítményére büszkének kell lennünk. Érdekesség továbbá, hogy a bort egyfajta frissítőként is el lehet képzelni, ezért is legyünk büszkéek, hogy Jedlik Ányos volt, aki feltalálta a szódavizet, és az ő révén vált ismertté a fröccs, amelynek a nevét Vörösmarty nyelvújította, s ma már mindenki ismeri. A fröccsök a nyári nagy melegben jó üdítő italok, a kulturált borfogyasztásunkhoz tartoznak.

● **Miért fontos a borhoz kapcsolódó szerteágazó ismerettel rendelkezniük?**

Akik a közéletben szerepelünk, ismernünk kell bizonyos praktikákat. Amikor vendégül látunk, vagy üzleti vacsorára hívunk valakit, esetleg valamilyen fontos esemény kapcsán összefövünk, tudunk kell, hogyan kell kiválasztani, kibontani, kínálni, kitölteni a bort. Ezek helyes ismeretén egy tanácskozás sikere vagy sikertelensége is múlhat. Gondoljunk csak bele, milyen kellemetlen lenne, ha véletlenül rosszul nyitnám ki a bort, a dugó parafadarabjai beleesnének az üzleti partner poharába, akivel komoly szerződést akarok kötni, de ő félrenyel, köhögési rohamot kap, és rossz emlékekkel távozik, pedig egy kiváló borral kínáltam meg. ●

LUDOVIKA ZENESZALON: A BOR ÉS A ZENE KAPCSOLATÁRÓL

A rendezvényen Szilasi Alex zongoraművész elmondta: az operai karaktereken tetten érhető, hogy a bor megoldja a szereplő nyelvét. „Mozart egy zseni volt a zenei karakterek megformálásában is” – emelte ki, majd hozzátette: operában az egyszerű emberre olyan hatással volt a bor, hogy csodás áriát énekelt. Szilasi Alex elmesélte, hogy a 18. század az olasz zenészek százada volt, amikor hihetetlen hálózatot építettek ki, még XIV. Lajos udvari muzsikusa is olasz származású volt. „Az olasz operajátszás terjedt el, olaszul énekeltek, ehhez képest Mozart német szövegeket zenésített meg” – magyarázta. Hozzátette, ezt az olasz zeneszerzők rossz néven vették, sokáig az olasz színházakban nem is játszották emiatt Mozart operáit, mert német nyelven nem fogadták el azt. A rendezvényen a bordalt is bemutatták, amelynek Vörösmarty Mihály volt a nagy művelője, aki azon kivételes költők közé tartozott, akik nemcsak írtak a borról, hanem fogyasztották is azt. „A bor szakrális szimbólum is” – jegyezte meg Szilasi Alex. Mint mondta, az első esodatételt, Krisztus vérének testesíti meg. „Olyan státuszt kap a keresztény kultúrában, amely egyetlen más kultúrában sem lelhető fel az ember és az általa létrehozott produktum között” – hangsúlyozta. Felhívta a figyelmet, hogy a bordalok mögött ott a szimbólum: egyik kezünkben a kard, másikkban a bor. „Feláldozom az életem a hazáért, ahogyan valaki más is feláldozta azt értünk” – világított rá. Hozzátette, az európai keresztény kultúra mindig hármasságban gondolkodott: van a személy, és a kezében két szimbólum, ez mindig a Szentháromságra épült, amely a bordalban is megjelent.

30 éve borult lángba Románia

Kevés olyan ember van a mai középkorú vagy idősebb generáció tagjai közül Magyarországon, aki ne emlékezne a 30 évvel ezelőtti karácsonyi időszak véres romániai eseményeire, különösen Nicolae Ceaușescu és felesége a televízióban is sugárzott kivégzésére. Bár azóta három évtized telt el, az akkor történtek a mai napig velünk élnek. Erre utal az is, hogy a napokban állt bíróság elé emberiség elleni bűntett miatt Ion Iliescu volt román államfő.

Mint köztudott, a romániai forradalom Temesváron kezdődött: az ottani református lelkész, Tőkés Lászlót a nagyváradi püspök felfüggesztette állásából, és bírósági végzés alapján el kellett volna hagynia a parókiát. Tőkés azonban ezt megtagadta, és hívei védtek meg a kilakoltatástól. Ez a fajta tiltakozás tüntetéssé változott, és lassan továbbterjedt a városban, rendszerellenes jelleget öltve. Mindez odáig fajult, hogy a katonai egységekkel kiegészült rendfenntartó erők tüzet nyitottak a felkelőkre. A halálos áldozatokkal is

Ceaușescu-ellenes tüntetők Bukarest belvárosában

járó konfliktust egy december 20-i televíziós beszédében külső erők Románia belügyeibe való beavatkozásaként értékelte Ceaușescu. Közben egyre több helyen kezdődtek tüntetések, tiltakozások az országban, így Bukarestben is. A fegyveres események Nicolae Ceaușescu és felesége december 25-i kivégzését követően hamarosan megszűntek. Tőkés Lászlót sokan a „forradalom szikrájaként” emlegetik. „Hogyha tudatosan, előre megterveztük volna a temesvári népfelkelés elindítását, minden bizonnyal kudarcot vallottunk volna. Személyes és gyülekezeti ellenállásunkat Isten használta fel arra, hogy általa véget vessen az istentelen kommunista diktatúrának. Tettük, amit lelkiismeretünk és hitbeli meggyőződésünk diktált – a többi, a végkifejlet pedig már a Gondviselő műve volt” – nyilatkozta a forradalom kirobbanásával kapcsolatban a Bonum Publicumnak a volt református püspök. Tőkés László szerint a „szikra” megnevezés és hasonlat nem teljesen szerencsés, hiszen nem egy esetleges eseményről volt szó, hanem a saját és egyházi közösségének közel egy évig tartó, öntudatos és bátor küzdelme állt a történések háttérében. „A szikra kipattanásával szemben találóbb egy folyamat beteljesüléséről beszélnünk” – fogalmaz Tőkés László.

Bár Ceaușescu véreskezű uralmát egyre jobban megszenvedte Románia népe és különösen a magyar nemzetiségű

lakosok, a román diktátort sokáig inkább pozitívan ítélte meg a Nyugat, ami megmutatkozott például az ország különleges státuszán a külföldi kereskedelmi tranzakciókban. „A »kettős könyvelés« jegyében Washingtonban és a többi NATO-ország fővárosában eleinte annyira elnéztek a Ceaușescu nevével fémjelzett véreskezű, avított vezetésnek, amit sem Kádár, sem Zsivkov, sem Husák nem volt képes soha elérni magának” – fogalmaz a Bonum Publicumnak Kun Miklós. A Széchenyi-díjas történész szerint az 1980-as években azonban a Nyugat kezdett elfordulni védencétől, aki szinte már elborult aggyal kormányozta többnemzetiségű országát. „Az erdélyi magyarság kizsigerelése, a brassói munkásfelkelés, a román titkosszolgálatok nyugati fővárosokban történő garázdálkodása a végén komoly éket vert a hivatalos Románia és a »civilizált« Nyugat közé” – teszi hozzá Kun Miklós, aki szerint mindezeknek köszönhetően a Ceaușescuval szemben szervezkedő romániai elit egy része titkos kapcsolatokat létesített Bukarestbe akkreditált nyugati diplomatákkal, leginkább titkosszolgálati emberekkel. Érdeemes megvizsgálni azt is, hogy milyen volt a viszony a román és a szovjet pártvezetés között a forradalmat megelőző években. Kun Miklós elmondta, hogy a romániai sajtó 1986-tól cenzúrázta azokat a Moszkvából érkező híreket, amelyek nem voltak kedvezőek a diktatúra számára. A szovjet pártközpont apparátusában a gorbacsovi időkben még mindig azok a személyek voltak a meghatározók, akik nem szánták volna magukat rá arra, hogy fegyveres lázadásra biztassák a bukaresti pártvezetés Ceaușescuval elégedetlenkedő tagjait. Sőt, közbenjárásukra a román pártvezér magas szovjet kormánykitüntetést kapott 1988-ban, felesége pedig tudatlan és képzetlen „vegyszár” léteré a Szovjet Tudományos Akadémia legmagasabb díját kapta meg. Kun Miklós szerint Moszkva jól ismerte az erdélyi magyarság elnyomott helyzetét, mégsem tett semmilyen lépést az érdekükben.

A rendszerváltozás kelet-közép-európai és balkáni történéseiről a közelmúltban látott napvilágot Oroszországban egy korábban titkosított forrásokat közlő dokumentumgyűjtemény, amelyben az egykori bukaresti szovjet követség és a moszkvai pártközpont témánkhoz kapcsolódó iratai is megtalálhatók. Ezek 1989 elején még „testvéri szocialista országnak” minősítik Romániát, amely követi a Moszkva által évtizedek óta szentesített közös központi irányvonalat. A bukaresti szovjet követség azonban már februárban „felfedezte”, hogy milyen komoly ellentétek vannak Erdélyben: a román pártapparátusból kikerültek magyar vezetők, a Kolozsvári Egyetem végzett hallgatói közül a magyarok 80 százaléka Olténiába és Moldovába került kötelező besorolással, s az erdélyi egyetemekről és főiskolákról „firkósbotl

kergették ki” a magyar származású népszerű tudósokat. „Ezekben az iratokban már arról is szó esett, hogy Ceaușescu pénzre váltotta országa száz és zsidó állampolgárait, aminek köszönhetően a többszázézes zsidóságból 1989-re mintegy 22 ezer maradt” – tette hozzá Kun Miklós.

Mindezek mellett Moszkva „reformter” vezetőjét, Gorbacsovot mérhetetlenül idegesítette, hogy Ceaușescu minden adandó alkalommal bírálja „kapitalista eltévelyedéseit”, zsákutcának hiszi az általa hirdetett „piaci szocializmus”, valamint „közös európai ház” koncepcióját. Ez látványos fordulatot hozott Moszkva Bukaresttel kapcsolatos politikájában, amelyben a szovjet vezetés új pályára szerette volna állítani a számukra egyre kedvezőtlenebb kereskedelmi kapcsolatokat anélkül, hogy visszavonhatatlanul igent mondjanak az újabb nyersanyag- és energiahordozó-szállítmányai növelésében érdekelt Bukarestnek. „Miután Tjacselnikov nagykövet észlelte, hogy Gorbacsov képes »levenni a kezét« Ceaușescuról, szoros kapcsolatot létesített a román conducător ellenzékével, többek között a moszkvai titkosszolgálati csatornába évekkorábban bekötött Ion Iliescuvall” – fogalmazott a Bonum Publicumnak Kun Miklós. A történész szerint a román pártvezető hűséges Secu-főtisztjeinek egy része addigra már kiváló kapcsolatot épített ki a bukaresti szovjet diplomata- és hírszerző hálózattal, sőt feltételezhető, hogy a Ceaușescu elleni összeesküvő-hálózathoz Moszkvában járt katonatisztek is kezdtek lazán kapcsolódni. A folyamatok-

Egy teherautó fedezékéből civilek figyelik a bukaresti harcokat

ban rejlő veszélyt, a közép-európai változások lehetőségét a conducător is megérezhette, mert 1989. augusztus végén Gorbacsovval is találkozott volna mindezeket a kérdéseket megtárgyalni, erre azonban már nem került sor. Sokak szerint a mai napig nem történt meg a forradalom idején elkövetett erőszakos cselekményekkel kapcsolatos igazságszolgáltatás. Tőkés László úgy látja, van némi remény

A forradalom mellé állt katonák harckocsijaikkal őrzik a pártközpontot

a helyzet rendezésére, hiszen három évtizedes késéssel, de végre beindulóban van a forradalom perének nevezett eljárás. Az emberiségellenes bűncselekménnyel vádolt Ion Iliescu volt államelnök és tettestársai ügyében november 29-én kerül sor az első tárgyalásra. Emellett várhatóan az 1990. júniusi, úgynevezett bányászjárás idején elkövetett erőszakos cselekmények ügyében is megtörténik a vádemelés. „Sajnos az 1990-es, fekete márciusnak nevezett marosvásárhelyi magyarellenos pogromkísérlet esetében még illetlen, végletesen megkésett számonkérésre és törvényes igazságtételre sem számíthatunk. A magyar áldozatokra való tekintettel a nacionalista román igazságszolgáltatás velünk szemben kettős mércét alkalmaz. Az ügyet végképp elfeledtették. Mindazáltal tovább próbálkozunk a napirendre tűzésével” – fogalmazott a Bonum Publicumnak Tőkés László, aki szerint mindhárom történelmi „merénylet” az 1989-es forradalmat eltérítő, azt politikai puccsra váltó posztkommunista hatalom számlájára írható. Tőkés László úgy látja, hogy egy román népi megfogalmazás szerint „a forradalmat ellopták”, és emiatt a tényleges demokratikus rendszerváltozás sem történhetett meg. A református lelkész, volt uniós képviselő szerint a románok többsége tömény közönnyel viszonyul a saját forradalmához, és hozzájuk többé-kevésbé hasonlóan a magyarok is kiábrándultak. „Nem váltotta be reményeinket és elvárásainkat. Ezen csak úgy tudnánk felülkerekedni, hogy ha felidéznenk, éltetnénk és vállalnánk a temesvári népfelkelés, a forradalom hiteles kezdeti szakaszának a lelkesítő örökségét és értékvilágát, és ebből merítve példát és erőt, képessé válnánk az akkor elkezdett rendszerváltozás folytatására, a további helytállásra” – fogalmazott lapunknak Tőkés László.

Ínyencségek az új évben is

IV. Jász Kolbásztöltő Fesztivál

Jászberény, 2020. január 25.

A Kolbásztöltő Fesztivál egy olyan jó hangulatú rendezvény, ahol a családok különféle húsételeket, kiváltképp finom kolbászt kóstolhatnak, hazai pálinkával kísérve. A rendezvényen bemutatják a kolbászkészítés folyamatát, a fogyasztásához köthető hagyományok megőrzését, továbbadását, valamint a vidéki élethez köthető tradíciókat is, a bátrak pedig meg is mérettetik kolbászfőző tudásukat a verseny alkalmával! A jó hangulatért a Parno Graszt, a Pezsgő Zenekar, Bárány Attila, Kis Grófo felel, ugyanakkor lesz táncház is.

Budapesti Borfesztivál

Budapest, 2020. február 1.

A Winelovers Grand 2020, az év első borfesztiválja számokban: több mint 150 magyar kiállító, több mint 700 magyar tétel, valamint több mint 100 nemzetközi tétel különteremben, és több mint 80 furmint a furmint napja alkalmából létrehozott Furmint teremben. Hogy mi várja még az érdeklődőket? Prémium párlat stand, mesterkurzusok nemzetközi szakértők vezetésével, egész nap pop-up előadások magyar és nemzetközi borokkal, prémium párlatokkal, VIP exkluzív különterem. Nemzetközi borszakértőként jelen lesz: Essi Avellan MW (Master of Wine), Steven Spurrier, Natasha Hughes MW, Josef Schuller MW és Márkus György. Borkóstoló az új évben is, a főváros szívében!

Budapesti Mangalica Fesztivál

Budapest, 2020. február 7–9.

Senki sem vitathatja a mangalicatermékek finomságát. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a hazai mangalicatermesztők által elkészített finomságokat bemutató mangalicafesztivál. A főváros közepén a legjobb mangalicatermesztőkkel és -termékekkel, élő mangalicákkal, valamint helyben készült mangalicafinomságokkal készülnek az érdeklődőknek. Ami biztosan lesz: kiváló magyar portékák, nagyszerű zenekarok, gyermekprogramok, élőállat-kiállítás, helyben sült mangalicaételek, egészben sült malac, kiváló borok és pálinkák. Már csak a jó hangulatra vágyó résztvevőkre van szükség, és a jókedv garantált.

MEGJELENT TÖLTSE LE ÖN IS INGYENESEN!

A monográfia a nemzetállamok kialakulásának, történelmi változásainak és a globalizáció velük szemben támasztott kihívásainak kérdéskörét vizsgálja, különös figyelmet szentelve a 21. században megfigyelhető ellentétes folyamatokra: a nemzetállami szuverenitás jelentőségének látszólagos elhalványulására, illetve az államok ezzel párhuzamosan felértékelődő jelentőségére.

A mű az *Államértelmezések* című sorozat bevezető köteteként már elérhető a Közszolgálati Tudásportál felületén.

A kötet elektronikus formában ingyenesen letölthető az alábbi QR-kódon elérhető linken.

A BIZTOS JÖVŐ
EGYETEME

TÉGED IS VÁRUNK AZ NKE NYÍLT NAPJAINRA!

+ / UNI.NKE / NKEUNI / FELVETELI.UNI-NKE.HU

KÖZPONTI NYÍLT NAP:

2020. JANUÁR 25., 10:00
(1083 BUDAPEST, ÜLLŐI ÚT 82.)

VÍZTUDOMÁNYI KAR:

2020. JANUÁR 16., 10:00
(6500 BAJA, BAJCSY-ZSILINSZKY UTCA 12-14.)

WWW.UNI-NKE.HU

